

Boletor. cerv. ficut. ʒiʒ.

Maci,

Caryophyll. ana ʒʒ.

Sem. Eruce. ʒiʒ.

Rapar. ʒi.

priapi cerv. vel taur.

Scincor. marin. ana ʒi.

Cantharid. gr. vj.

Sacch. albiʒ. ʒv. misce F. pulvis.

Ethæc sufficient; cætera referentur ad Praxin. Qui plura verò intereâ desiderat, cõsulat Prædicos.

P A R S XXIX.

DE

VULNERARIIS.

C A P U T I.

DE

UNGVENTO PARACELSI, QUOD ET UNGVENTUM Stellatum, vel Ungventum Herculeum, vel Ungventum Martis appellatur.

Recip.

A *Dipis ursini,*
Verris aprugni ana ʒiiij.

Quò seniore animalia, eò melior adeps.

Utriusq; animalis adeps prius in vitro rubro per dimidiam horam lentò igne bulliat; postea effundatur super aquam frigidam, & cochleari colligatur pinguedo innatans, quicquid fundum petit, abjiciatur; Postea

R. Lumbricorum ex vino & aqua lotorum sextarios duos, torrefiant in olla tecta, in fornace pistoris, cavendum tamen ne adurantur, postea terantur in pulverem.

R. Hujus pulveris,
Cerebri aprugni siccati,
Santalirubri odoriferi,

Mumie,

Hematit. ana ʒi.

Demum accipe usneæ e cranio hominis violentâ morte precepti, abraſæ, Lunâ crescente, & in bonâ domo existente, & Veneris si fieri possit, non Martis aut Saturni ad pondus duarum, vel trium avellanarum circiter. Ex omnibus tritis, & invicem mixtis, cum adipe secundum artem fiat unguentum in vitro clauso, vel pyxide diligenter ad suos usus reservandum.

OBSER-

OBSERVATIONES.

Si fortè temporis lapsu Unguentum exficcaretur, dicto adipe, vel melle virgineo humectari, & emolli de novo poterit.

Paretur unguentum, sole in librâ existente.

USUS & VIRES.

Per beneficia non perficitur hæc cura, ut imperiti & fatui opinantur, sed per Medicamenti hujus vini magneticam attractivam, à syderibus causatam, quæ mediante aëre vulneri adducitur, & conjungitur, ut spiritualis operatio in effectum deducatur.

Fit, inquam, propter conjunctionem Astralem & Elementarem. Ut enim Calor Solis concordat cum Terra: Ita perficaria cum morbo: abeunte Sole abit calor, ita hic etiam

Tria ergò sunt, quæ causantur per hoc unguentum tam mirabilem effectum.

1. Sympathia Naturæ.
2. Influentia corporum cælestium suas operationes per Elementa perficiens.
3. Balsamum, quod sanandi virtute præditum cuilibet homini naturaliter inditum est. Hoc unguento sanantur omnia vulnera, quocumq; telo, ictu, jactu, cuicumq; etiam sexui infecta (ita: amen, ut nec nervi arteriæ, nec unum è tribus principalioribus membris læsum sit) modò

telum haberi possit, etiam si patiens multis miliaribus à nobis absit. Et quia est conglutinantis suppurantis & renovantis naturæ, non permittit; si debito modo applicetur, ullum Symptoma noxium supervenire. Vid. Croll. p. 278.

OBSERVATIONES.

1. Ungatur telum, quo Homo vulneratus est, singulis diebus semel, si necessitas urgeat, & vulnus sit ingens: alioquin secundo, vel tertio die inunxisse sufficit, servetur in mûdo linteolo, & loco tepido, non nimis calido, ne damnum inferatur patienti. Cavendum etiam, ne pulvis de super telum cadat, nec ventus afflet in loco frigido, alioquin patiens ad insaniam redigeretur.

2. Antequam telum inungas, considera, ap punctum vulnus factum; quod si est, ungetur defensorium illud superius (& non inferius) descendendo, alioquin nocuum adferretur ægotanti.

3. Si verò non possis cognoscere, quam profundè, vel quomodo defensorium illud in carnem introiverit, poteris illud totum perungere, alioquin sufficit locum teli, quò aliquis læsus, inunxisse.

4. Non est necesse consuere vulnus, more Barbitonforum, sed saltem linteolo mundo quotidie circumligare in patientis urinâ madefacto.

5. Quo

5. Quo die quis inungat telum, abstineat à Venere.

6. Ante inunctionem teli, vulnere etiam sistatur citissimè sangvis.

7. In fractura & ruptura ostium, aliquid pulveris Symphyti majoris poteris addere unguento, vel de radicibus Hellebori nigri. Habito telo, quo quis læsus & cupias scire, utrum patiens sit moriturus, aut supervicturus, sic experière.

Si illi telo supra carbones calefacto in tantum, ut possis manum desuper tenere, subtilissimum pulverem è Santalo rubrò, & Hæmatit. asperseris, si fudet guttas sanguinis, morietur patiens, si minus evadet.

Si verò scire volumus, utrum patiens se rectè gubernet, in potu vel aliis requisitis, hoc cognoscitur, quando in defensorio maculæ sanguinis apparent, sin minus, tunc rectè se gerit.

Notandum desuper.

1. Non habitis armis seu telo, nihilominus quamlibet cutis aperturam & læsionem violentã, per quam sangvis egreditur, hoc unguento sanari posse, ita ut lignellum salicinum in apertura cruenta madefiat, & postquam sangvis adhærens siccatus est (non ad Solis & ignis calorem, sed spontè & per se) demum infigatur supra dicto unguento in pyxide, & servetur intè relinquendo.

2. Si vulnus fortè magnum & profundum esset, singulis auroris mundificari potest, & recentilinteolo ligari, sine omni alio usu extraneorum Oleorum, Ungventorum & similia: Tunc sanatur hoc vulnus, quocunq; modo inflictum per se, & sufficit lignellum semel tantum in a, perturã seu vulnere cruento priùs madefactum, unguento pyxidis infixum manere, usq; ad sanationem plenariam.

2. Attamen quoties vulnus aliud novum sanandum est, requiritur semper recens lignum.

4. Si verò vulnus nollet sanguinem emittere, tamdiu lignello scarificandum, donec sangvis effluat. Sic etiam in dolore dentium sanando, dens dolens tamdiu scarificetur scalpello, donec sanguinem emittat, scalpellum post exiccationem sanguinis unguatur hoc unguento, sic confestim sedatur dolor.

Si equus sit clavo transfixus in pede, extrahatur priùs clavus, & inungatur, & citò curabitur pes equi sine suppuratione.

Hic quamvis non inopportunitate esset agere de curã Magneticã, & quid de eã statuendum: tamen ne hic tractatus crescat in immensum, in aliam commodiorem rejicimus occasionem & differimus in praxin.

CAPUT

CAPUT II.

DE

LAPIDE MEDICAMENTOSO, ALIAS LAPIDE
SALUTIS DICTO.

Lapis Medicamentosus dicitur a-
liàs lapis salutis, quia multum
commodi affert in Chirurgiâ, hoc
est, Medicina extrinsecus adhibenda.

R. *Vitrioli Viridis* ℥. j.

Albi ℥. ss.

Aluminis ℥. iss.

Anatron (id est, *Salis, quod in pe-
tris crescit.*)

Salis communis ana ℥ij.

Tartari,

Absinthii,

Artemisia,

Cichor.

Perficar.

Plantagin. ana ℥ss.

Ponantur in olla nova vitreata, af-
funde modicum aceti rosac. coque i-
gne carbonum lento, sæpius agitando:
ubi incipit spissescere, adde cerussa Ve-
neta ℥. ss.

Boli Armeni ℥ij.

Diligenter misceantur omnia, donec vi
igni mediocris, in lapidis duritiem
massa concreverit, qui postea fractâ
ollâ eximendus, & ad suos usus reser-
vandus.

Si gummata, Myrrham videlicet &
Thus addere volēs, instituatür coctio
lenta, ne comburantur, & vis illorum
in igne evanescat.

VIRES & USUS.

Virtutes ejus ferè innumerabiles.

1. In partibus corporis exteriori-
bus omnia ulcera subito tollit, la-
ventur manè, & serò, & linteolum
madidum superimponatur.

2. Omnes defluxiones tollit, mun-
dificat, & confortat partem affe-
ctam.

3. Resiccet vulnera, & vetera ul-
cera Aphrodisia, si linteum imbu-
tum superimponatur.

4. Dentes confirmat, & gingivas
à putredine conservat.

5. Oculorum lachrymas restin-
guit, rubedinemq; oculorum, do-
lorestollit & caliginem, si pluma
madefactâ anguli oculorum externi
irrorentur.

Si in Ophthalmia utimur, potest
solvi in aqua rosarum, vel Euphra-
siæ, vel verbenæ: verbenæ in Junio
& Julio, ante solis ortum colligatur,
& cum vino per mensem prius di-
gesta, postea destilletur.

6. Ignem sacrum, seu Erysipelas
tollit linteum madidum superimpo-
situm; ubi siccum fuerit, iterum
madefiat, & spatio viginti quatuor
horarum abibit, & si sint foramina,
eluantur hac aqua.

Uuu

7. Sca-

7. Scabiem manuum & corporis illâ sanabis, si lauetur vesperi.

8. Contra serpigines, sed tunc aqua non sit nimium diluta, ut potentiùs agere possit: Sic etiam contra Tineam.

9. Adhibetur felicissimè ad cancrum mammillarum, jam apertum: item ad cancrum oris, aut quamcunq; affectionem Gingivarum, Noli me tangere, aut alia oris vitia. Ulcera gutturis & Scorbutum colutione sanat expuendo postea, vel penicillo intinco abluatur.

10. Mortificat (pulcherrimè & mundificat) quamcunq; plagam antiquam, sine ulla patientis molestiâ.

11. Ubi sunt vesicæ albæ & pustulæ in pedibus, eluantur apertæ hæc aquâ.

12. Linteolum hoc madidum appostemati impositum, medetur illi: Ad omnis generis ambusta linteolum madidum imponatur.

13. Ad ficos utriusq; sexûs prodest, qui sanantur, si linteamina madefacta applicentur.

UTENDI MODUS.

1. Uncia una liquefcet in lib. j. aquæ pluviæ, vel fluvialis, non fontanæ dissoluta, post filtrationem & faccum abjectionem aquâ clarâ utimur. Vide Croll. pag. 270.

Alius Lapis Medicamentosus.

R. Aluminis.

Salis Petre,

Vitrioli ana ℥iij.

Boli Armeni ℥ij.

Plantag.

Absinthii,

Chamomilla,

Tartari ana ℥ij.

Fiat lapis in olla super carbonibus.

Adhuc alius Lapis Medicamentosus.

R. Aluminis,

Vitrioli,

Nitri ana ℥iij.

Boli Armeni ℥ij.

Fiat lapis in olla vitreata super lento carbonum igne.

VRES ET USUS.

Hi Lapidés 1. in partibus corporis exterioribus omnia ulcera subito tollunt, laventur serò & manè, & linteolum madidum superimponatur.

2. Desiccant vulnera vetera & Aphrodisia, si linteum imburum superimponatur.

3. Dentes confirmant; & gingivas conservant.

4. Putrescere non sinunt bonam carnem, in super corruptionem malæ carnis, ejusq; excrementiam impediunt.

s. Ner.

5. Nervis truncatis, aut contusis optima sunt Remedia.

6. Contra Cancrum, Fistulam, Scrophulos, ignem Persicum optime valent.

7. Mitigant omnes dolores, cujuscunq; vulneris aut icus.

8. Contra Rupturam.

9. Ficus cutis extra & intra sanant.

Ejusdem ferè tenoris est & hic sequens, ad omnia vulnera utilis.

R. $\text{\textcircled{O}}$ li $\text{\textcircled{B}}$. j.

Salis Niri $\text{\textcircled{B}}$ $\text{\textcircled{B}}$.

Ceruss.

Alumin.

Bol. Armen. ana $\text{\textcircled{z}}$ iiii.

Ammoniaci $\text{\textcircled{z}}$ j.

Omnia bene pulverifantur, cerussa vero, & bolum in marmore prius benè terunt, ac acetò communi ad supereminentiam duorum digitorum affusò coquunt leniter in olla satis capaci; (inter coquendum aliàs facild ebullit) donec omnia redigantur in lapidem durum.

USUS.

Eatundem est virium cum prioribus.

ALIUS LAPIS SALUTIS.

R. $\text{\textcircled{O}}$ li alb.

Salis Niri ana $\text{\textcircled{z}}$ iiii.

Lithargyr. utriusq; ana $\text{\textcircled{z}}$ j.

Lapid. Calamin. $\text{\textcircled{z}}$ j.

Misce. F. Pulvis coquendus in s. q. Vini rubri ad lapidis duritiem.

CAPUT III.

DE

SALE, BUTYRO, SACCHARO, SEU MELLE

SATURNI. Vid. Croll. p. 27.

Minium vel Cerussa, cretà non adulterata, aceto vini destillato humectetur, misceatur & exsiccetur. Tritæ materiæ affunde acetum destillatum, ad supereminentiã trium vel quatuor digitorum, stet in calido loco (non in hypocausto, in quo habitent homines, fumus enim hujus aceti infusi supra Saturnum nocivus est) per duos dies, vel in cineribus in digestionem quater quotidie agitando, & acetum in colorem

flavum ac saporem dulcem mutabitur. (Vasa sint vitrea, nam terrea perfluunt) effunde, & reitera laborem affundendo novum acetum, donec non amplius coloretur, & dulcescat. Abstrahere acetum in Balneo, & manebit in fundo gummi, cui affundes aquam pluvialem destillatam, ut denuò solvatur, & faeces residuæ aceti ad fundum cadant; Perge recentem aquam affundere cineri, donec nihil amplius extra-

Uuu z

hat;

hat: aquam filtratam evapora, habebis Sal, quod in cella humida in Oleum resolvitur.

Sal primâ vice paratum, potest parum saltem calcinari, ne meliores spiritus avolent, & in marmore teri: acetum destillatum iterum affunditur, ut vicissim solvatur in cineribus calidis per 3. vel 4. dies movendo sæpiùs clarum filtratum effunditur, & evaporatur facibus abjectis.

Si hoc aliquoties reiteretur, Sal erit pulcherrimum & crystallinum, quod ultimò in aqua fontanâ solvitur & evaporatur, vel per se in cellâ in Oleum liquefcit.

VIRES & USUS.

Hoc Saccharum Saturni omnes Mercurios sublimatos, accorrosivos dulces & innoxios facit: ideoq; in ulceribus corrosivis, quæ à Sale præveniunt, præstans est Medicamentum. Sicut enim in vegetabilibus Saccharum vulgare acrimoniam & amaritudinem rerum temperat ac corrigit: ita mineralium & Mercurii & Arsenici tam in magno, quam in parvo mundo hoc Saturni Saccharum mitigat ac emendat.

2. Contra putredinem oris præstantissimum est Medicamentum.

3. In ulceribus malignis, corrodentibus, cancrofis, & similibus Saturninis, Lupo, &c.

4. Contra Impetigines.

5. Purgat & mundificat ulcera vetera, Apostemata, vulnera: vix dici potest, quam his sit singulare Remedium.

6. Paracelsi singulare arcanum, contra omnis generis ambusta, inflammationes, Tumores, ignem Persicum, si misceatur cum aqua plantiginis vel Solani, vel lincolis madidistepidè applicetur: Ita pannus caruleus intinctus igni Persico adhibetur.

7. Contra pustulas faciei rubeas.

8. Tumores tollit confestim, si cum Oleo olivarum & Chamæmeli, aqua Rosarum admixta applicetur.

9. In inflammationibus & rubedine oculorum optimum, in aqua Euphrasæ & Rosarum.

10. Cum Oleo Terebinthino mixtum curat omnia ulcera & membra contracta, in unctioe continuata.

11. Contra Cancrum, Fistulas.

12. Usus præstantissimus in ulceribus mammillarum.

13. Omnes tumores, inflammationes & dolores membrorum illius usu externo tolluntur.

14. In Colicâ aliquot guttæ intra corpus dantur in vino albo.

15. In magnis inflammationibus internis tria grana in aqua Rosarum & Plantaginis offeruntur. Potest etiam

etiam affundi spiritus vini, ut exhalet subtile, & hic essentificatus Spiritus loco Salis potest offerri. Saturnus est natura frigidus, ideo omnibus inflammationibus contrariatur.

16. In Quartana, & Lienis affectionibus: Item punctura circa umbilicum.

17. Potest misceri Emplastris, Linimentis, vel per se resolvi in Oleo, vel in aqua appropriata applicari.

18. Sua frigiditate hoc Sal Saturni intra corpus sumtum, libidinem Veneream reprimat. Qui in cœlibatu vivere constituerunt, & illo uti volent, consultius facient, si regionem saltem externam admixto aliquo Oleo inungant. Ex hoc Saccharo destillatione artificiosâ spiritus elicitor inflammabilis; quo multi suo tamen proprio Sale fortificato, conati sunt Auri calcem diligenter beneficio Aquæ Regis præparatam facere potabilem. Fides sit penes cujusque Experientiam.

Aliud Saturni Saccharum.

CrySTALLINO Sali vini affunde spiritum vini tartarisatum ad 2. digitorum eminentiam, circula 15. diebus, quoad tota aceti acrimonia auferatur; sic habebis dulcissimum huius Saccharum temperatum, & natura nostra amicissimum, infinitis affectibus inserviens.

Hoc facile in loco humido in Oleum abietis, ad quavis maligna ulcera cumanda præstantissimum. Fit & ex ipso pretiosus Balsamus ad ophthalmias & oculorum inflammationes: Sit autem prius probè dulcoratum.

VEL.

E pulvere Lithargyrii aceto forti non destillato, sed per lacinias expurgato, Essentiam extrahere: extractions digere, filtrari, coagula ad oleitatem; Quod si dulcedinem absque acetositate requiras, humiditatem ad calcem usque abstrahere. Hanc rursus spiritum vini atque coolisato extrahere, extractions coagula & deliquio in Oleum solve: Exhibentur grana sex in peste cum vino albo, curatur ager intra 24. horas. In hydrope cum vino albo 3. grana quatuor diebus. In Colicâ & Lepra 6. grana. Intra sumtum Venereis stimulis coërceat; In oris putredinibus malignis, erodentibus, & Cancerosis ulceribus mira præstat; purgat enim & mundificat; & vulneribus singulare est remedium, ut & ad ambusta, inflammationes, ignem sacrum, si cum Aqua plantag. vel sperniola mistum cum linteis applicetur: tumores confestim tollit, cum Oleo Olivar. adbibitum, Ol. Terebint. mixtum, omnia ulcera, & membra contracta inunctione curat: In quartana & Lienis affectionibus adbibetur.

Uuu 3

LIQUOR

LIQUOR SATURNI.

Saturni calcem cum aceto destillato factam & exiccata, spiritu vini tartarificato macera, digere, solve, solutiones transfunde, novum spiritum affunde, quoad tota calx in liquorem fatiscat, solutiones in Saccharum coagula, & hoc per deliquium in Oleum.

SPIRITUS SATURNI ARDENS.

Calci Saturni vel minio affunde acetum destillatum, ut emineat, digere in loco calido 24. horis sepius agitando, ne in fundo concreseat materia: menstruum decanta, aliud affunde, digere ut prius, idq; toties, donec omnis falsedo extracta fuerit: repetitiones sepius filtra & clarifica, & ad dimidium evapora, mox in loco frigido Crystallos expecta. Hos novo aceto solve, filtra, coagula, idq; toties, quoad sufficienter armoniato aceti Sale, seu proprio fermento impragnetur. Digere per mensem leni balnei calore, ut olei instar resolvantur: mox è retorta per arenam destilla, annexo capaci recipiente, optimè clauso, ne spiritus evaporent, servatis ignis gradibus: tandem stillabit spiritus fragrantissimus. Abjectis fecibus, Oleum flavum, supernatans spiritui separa, in fundo erit Oleum rubentissimum. Phlegma à spiritu ardente per Balneum separa, & rectifica; habebis fragrantissimum

spiritum, seu Balsamum pretiosum, tum intra, tum extra corpus ad varios morbos sanandos.

CRYSTALLI VEL SAL SATURNI.

E plumbi calce vel cerussa, vel minio, vel Lithargyrio vel plumbagine, ochra plumbea, aut plumbi cineribus per acetum destillatum affusum, digerendo in calidis cineribus, sepe movendo, ne in fundo materia concreseat, extrahitur Sal hni, reiteratis novis acetis affusionibus, digestionibus, filtrationibus, quoad tota ferè materia resoluta; tandem per debitas destillationes & coagulationes in Crystallos & Salem abeat. Quares Quercet. tam facilis erat, ut ex quavis vel minii, vel cerusse, aut Lithargyrii libra, 10. vel 12. uncias Salis extraheret.

Sal Saturni Crystallinum aliud.

R. Minii opt. q. v. superfunde Acetum destillatum, digeratur aliquot per dies semper agitando, donec se non amplius tingat, filtra solutionem, & abstrabe in cucurbita. post in ea sine, ut in Crystallos abeat, dum adhuc semel solve cum aceto destillato, & fac, ut antea.

Oleum Saturni rubrum bonum.

R. Ciner plumbi seu hni q. v. Affunde destillati aceti q. s. pone ad locum

cum

cum calidum bene lutatum in cucurbitam, digerantur per octiduum singulis diebus bene commovendo, & acetum dulcorbitur instar Sacchari, tunc effunde acetum, aliudq; affunde, donec omnis dulcedo sit extracta: tunc adde in cucurbitam, superimposito alembico, & destilla primò lento igne, post fortiori, ut vitrum ignescat; & ascendet Oleum instar Rubini rubrum, fortioris & jucundioris odoris, ad multos corporis affectus certè utile. Eodem modo paratur & Oleum Jovis. Acetum verò quò est fortius, eò melius est.

BALSAMUS SATURNI.

Salem Saturni Crystallinum tere, impone vasi vitreo longi colli, affunde Spiritum Terebinthinæ in cineribus calidis digere, Tincturam extrahe, ut è floribus Sulphuris fieri solet: Solvetur Sal in liquorem rubicundissimum rubini instar, mox retortæ imposita destilla instar Aquæ Stygiæ seu fortis, primò lento igne, quoad Spiritus Terebinthinæ exierit; deinde mutato recipiente

auge ignem in horas, quoad totum Oleum exierit. Habebis Oleum, quod viribus naturale balsamum excedit, malignis ulceribus, Cancro, polypo, noli me tangere, egregiè solâ inunctione medetur. Hoc idem Oleum in pulverem, & Lapidem coagulari potest.

VITRUM SATURNI.

Prædicti Sacchari seu Salis Saturni. R. part. j. Lunæ solutæ part. ij. Arcani Oli part. iij. misce, & probè incorporata, vitroq; rectè sigillato imposita lento cinerum calore 18. diebus digere, deinde ignem augendo in rubrum & pellucidum vitrum rubini instar, & fixum redige.

Hujus grana 5. cum Vini momento sumta, omnes capitis affectus tollunt, dolores leniunt, maniam curant, si ter, quaterve assumantur.

Et tantum hâc occasione de Medicinis ex Saturno desumptis. Plura videantur ap. Dn. Joan. Daniel Mylium Basilic. Chymic. l. 3. c. 1. pag. à 291. ad 330. Item Dn. Agricola part. 1. tit. de hno à pag. 255, ad 332.

CAPUT IV.

DE SPERNIOLAE COMPOSITIONE.

IN Martio destilletur sperma Ranarum per se in balneo triduum ante Novitium collectum. Sic enim non fatet. Habitat hâc aqua.

R. Myrrha selecta,
Thuris ana ℥ij.
Croci Triti ℥ss.

CAM-

Campbora ℥iij.

*Tere omnia & misce. Hunc pulve-
rem in vitro Aquâ Spertiola destillatâ
vigesses vel trigesses imbibere conve-
nit, ita tamen, ut semper prius spontè
exsiccetur, postea ad usus suos servan-
dus est. Intra corpus datur quantitas
avellanae semis, in Aqua Plantaginis,
in Hæmorrhagia internâ, ubi omnia
sunt irrita.*

USUS & VIRES.

Suâ frigiditate sangvinem coagu-
lat: nam ad sistendam Hæmorra-
giam internam, e naribus & guttu-
re, ubi omnia desperata sunt, tria,
vel quatuor grana intra corpus in
aqua Bursæ pastoris tutò exhiben-
tur.

2. Si resolvatur cum aceto, & E-
rysipelati, seu doloribus Podagri-
cis calidis exterius applicetur, pluri-
mum confert.

3. Hæmorrhagiam vulnerum ex-
ternam impositione sistit.

4. Si Panaritio per duas impo-
natur horas, necat illud, vel impona-
tur digitale e corio multoties,
prius intus madefacto & exsiccato.

5. Mortificat etiam Cancrum, sed
efficaciùs sola aqua Spertiolæ.

6. In profluvio muliebri contu-
macissimo, duo vel tria grana intra
corpus in aquâ Artemisiæ offerun-
tur.

7. Aqua Spertiolæ per se destil-
lata, si tantillum aluminis in eâ sol-
vatur, doloribus Podagricis, Linteis

madefactis commodè & cum suc-
cessu applicatur.

Talem Spertiolam correctam
facit Agricola part. 1. Operum, Tit.
de Saturno pag. 298. & 299.

R. Thur. albiß.

Salis Saturni,

Myrrh. Rubr. an. ℥i.

Croci pulverisat.

Campbor. ana ℥ij.

Omnibus subtiliter pulverisatis af-
funde Ag. Sperm. Ranar. q. s. ad
has species imbibendas, siccentur ite-
rum in leni balnei calore, post iterum
imbibantur eadem aqua, & exiccen-
tur, hunc laborem duodecies repe-
tum subtiliter pulverisetur, & serve-
tur usui.

USUS.

Eandem est virium cum priore,
paullò tamen fortior propter Salem
Saturni.

Sic & multa alia sunt remedia,
sangvinem sistentia. Inprimis in si-
stendo sanguine commendatur Tra-
gea granorum Actes, cui æqualis
portio pulverisatarum Spongiola-
rum admisceatur.

Vel fiat talis pulvis.

R. Tragea granor. actes,

Spongiol. Sambuc. exicc. ana ℥iij.

Album ovi in Sole exiccat. ℥ij.

Medull. Sambuc.

Gummi Tragac. puriss. ana ℥j.

Unumquodlibet per se subtilissimè pul-
verisetur, postea misceantur exactè.

USUS.

USUS.

Sanguine spongia imbibito, & quantum fieri potest, exiccato, inspergatur Vulnere de pulvere præscripto sufficiens quantitas: quod si prima operatione non successerit, vulnus iterum spongiâ exiccetur, de-
nuoq; pulvis inspergatur, linteisq; con-
cerptis & infarsis obfirmetur.

Blochvitiis anatom. sambuc. sect.
3. cap. 31. pag. 277. 78.

Pulvis Astringens ad sistendam Hæmorrhagiam.

R. Balaust.

Nuc. Cupress.

Acacia,

Sem. Sumach. ana ℥ij.

Fuligin. fornacum fabricorum ℥ij.

Sang. Dnc. ℥ss.

Pulv. Sang. human. exiccato. ℥j.

Bol. Armen. ℥vj.

Lapid. pumic.

Alum. Roch. usq. ana ℥ij.

Ros. Rubr.

Myrtill. ana ℥ij.

M. in mortario aneo. F. Pulvis subtilissimus qui vulneribus aspersus & 24. horas circiter ibidem relictus, eorum hæmorrhagiam egregiè sistit. Gabriel Ferrus in Sylva Chirurgia l. 2. pag. 219.

Alius.

R. Auricul. Muris,

Pentapbyll. ana ℥ss.

M. F. Pulvis. De hoc omni manè, tri-

bus diebus continuis, agrotis tantum, quantum medietas putaminis Nucis juglandis exhibe. Et si statim removit, signum est ipsum moriturum: si non, evadet: vel si in posticâ, non verò anticâ parte vulnus exulceretur, & saniem prodat, simili modo moritur; si non, evadit, quod sæpius est probatum.

Aliud.

R. Pulv. Herb. auricul. muris, q. s. Hujus cape ℥j. in ovo sorbili & jusculo, & vires ex sanguinis profusione attritas, valdè reficiet, agrotumq; ex arco q. in vitam revocabit.

VEL.

R. Auricul. mur. rec. q. v. Contundantur in modum Cataplasmatum, & imponantur vulneribus sanguinem stillantibus, & arcanas experientis virtutes. Tabernamontanus l. i. Herbar. c. 31. Sect. 5.

Potio Vulneraria universalis, id est, tam Internis, quam Externis vulneribus & ulceribus conducens.

R. Radic. Tormentill.

Consol. major. ana ℥j.

Herb. Limon.

Sanic.

Pyrola,

Verben.

Alchymill.

Perficar. ana Mj.

XXX Vincet

Vinca per vinc.
 Ruberti ana M^{ss}.
 Flor. Hyper.
 Centaur. min.
 Verbasco anap. ij.

Astacor. purgat. & exsiccat.
 num. 6.

Mumie ℥ss.
 Fiat decoctio in vino alb. & Aq. Veron.
 Dos. cocbl. ij.

CAPUT V.

DE

BALSAMO SULPURI RULANDINO
AD VULNERA.

Rec.

Florum Δ ris puriss. ℥j.
 Camphor. intra chartam con-
 crita ℥ij.

Ol. amygd. dulcium ℥iiij.
 (alii malunt Ol. nucam juglandium,
 vel papaver.) digerantur in cineribus,
 donec Δ solvatur, quod aliquando
 paucarum horum spacio contingere
 solet.

USUS.

In Chirurgia insignis & exoptatum
 præstat juvamentum hæc Balsami-
 dom nimirum usurpatur:

1. Ad vulnera contusa & ulcera
 putrida, quarumcunq; partium, quæ
 ille egregie mundificat, à maligno-
 rum humorum influxu præservat,
 pus laudabile, ac postea carnem in
 illis citissime generat, tandemque
 consolidat, ut hoc ipsum experi-
 entia didicimus ac compertum ha-
 beamus.

2. Adhibetur ad serpigines, Len-
 rigines, ac Impetigines, nec non
 Scabiem ac Fistulas.

3. Ad vermes in vulneribus ac ul-
 ceribus putridis enatos enecandos.

4. Ad tumores duros emollien-
 dos ac resolvendos.

5. Ad ambustionem ex quacunq;
 causa.

Plures eius virtutes prolixè me-
 morat Rulandus Centur. 1. Cur. 92.

Hujus autem Balsami Δ ris variæ
 cum dentur descriptiones, libet &
 nonnullas hic apponere.

ALIA D. SENNERTI.

R. Sulphur. Citrin. ℞. j. ss. in spiritu
 vini opt. coquat. & destilletur in a-
 lembico vitreo, adde

Δ li ℥ss.

Δ ris ℥j.

destillentur, & habebitur Balsamus
 Sulphuris coloris rubeo.

VEL:

R. Sulphuris q. libet E. G. ℞. j.

Spiritus Vini ℞. ss. vel q. s.

macerentur in loco calido per dies 3.
 singulis diebus agitentur, postea adde

Δ li

Oli albi ſſ. ℥ij.

ſri ſſ. vel calcinati ℥j.

Deſtillentur accuratè.

Alia Joan. Daniel Mylii, Ba-
ſil. Chymic. T. 5. c. 3. de
Sulph. p. 705.

R. *Ol. Omphacin. opt. ℔. j.*

Spiritus Terebinth. ℥j.

Fl. Sulphuris ℥vj.

Ferveſcant, dum rubente colore
tingatur, poſt coletur, & colatura
ſerveſcet uſui. Hujus verò uſus ma-
gis eſt extra.

ALIA EJUSDEM,

d, l. p. 700.

Balfamus Sulphuris ex flor. Sul-
phuris & Terebinthinato proprio
meſtruo in calore ſicco per aliquot
dies digeſtis extrahitur color inſtar
Rubini. Meſtrum ſeparatur, & re-
manet Oleum Sulphuris rubicundis-
ſimum, quod circulari debet cum
vino deſtillato & alcoholifato. Et
hoc modo Balfamus ex ſulphure ex-
trahitur. Cujus guttulæ 3. aut 4. ex-
hibentur cum Aq. Hyſſopi ſuſpirio-
ſis & purulenta extuſſentibus.

Alia Ejusdem. p. 679.

R. *Fl. Sulph ter ſublimat. part. ij.*

Camphor. part. ſſ.

Ol. Terebinth. part. viij.

Flores & Camphoram, trita &
cribrata per ſetaceum, pone in cu-
curbitam ſtrictioris oriſicii: ſuper
funde tuum Oleum omnibus benè

obturatis, colloca vas in arenam,
& da ignem lentum per duas ho-
ras, ut arena caleſcat, poſtea au-
geatur ignis, ut bullire incipiat in
vitro, ſic Sulphur reſolvitur in O-
leum.

Hic eſt Balfamus admittendus in
vulneribus, & ulceribus medendis,
tumores emollit & diſcurit. Adhi-
betur autem vel per ſe, vel ungenti
formâ, vel in Emplaſtrum cum aliis
redactum.

Convenit autem hic Balfamus
magis exterioribus, quàm intrin-
ſecis.

ALIA RUBINI SEU BAL- ſami Sulphuris Deſcriptio Dn.

Deodati. l. 1. panthei Hy-
giaſtici c. 12. pag.

149.

Ad unc. iij. flor. Sulphuris debito
modo ſublimatorum, cucurbitæ in-
ditorum, affunde *Ol. Terebinthin.*
vel *Juniperin.* ut 4. digitos emineat,
ſtent in loco ſeu arena calente, quo-
tidie vaſe agitando, ſic tandem Sul-
phur in ſanguineum liquorem ſol-
vetur. vaſe refrigerato. Tincturam
decanta, novum ſolvens affunde,
fac, ut priùs, donec omnis abſo-
luta ſit ſolutio, nec quicquam am-
plius tingatur, collectas tincturas
balnei calore deſtilla, & meſtrum
ſepara, relicta in fundo tincturæ
ſpiritum Vini, vel ſpiritum Junipe-
rinum

Xxx 2

rinum affunde, sine ut tingatur, Rubinum separa per inclinationem, alium vini spiritum affunde, ut prius, tandem junctas tincturas per balnei teporem aliquandiu circula, postea, evocato spiritu, in fundo habebis mellis crassitie Balsamum. Rubinum, seu sanguinem sulphuris, magnum in Medicina thesaurum, in Phthisi, pectoris aff. & tibus, Peste, Febribus malignis, variisq; humorum corruptionibus.

De
EMPLASTRO DIASULPHURIS RULANDI.

Ex modo tradito ac descripto Balsamo, tale quoq; Emplastrum, quod Diasulphur Rulandus vocat, componitur.

R. Balsami, seu Olei prædicti ℥ij.

Cera ℥ss.

Colophonia ℥ij.

Myrrha ℥ijss.

Cera, Colophonia, oleoq; liquefactis simul & bene commixtis inspergatur Myrrha subtilissimè trita paulatim, igne, lento coquantur, spatula semper agitando, donec permixta fuerint bene. Postea, nimirum post quartam horæ partem, ab igne deponantur, & paulatim frigescant.

USUS.

Emplastrum hoc præstantissimū, certissimum & infallibile, curat

mnis generis ulcera & vulnera, seu recentia, seu antiqua, eaq; à putredine ac Gangrænâ potenter tuetur, ut quilibet fatebitur, qui ejus faciet periculum.

Jam ut variæ fuere Balsami, seu Rubini & ris descriptiones: Sic non minus variæ sunt & hujus Diasulphuris descriptiones, quæ ordine videndæ.

DIASULPHUR JOANNIS

Petri Fabri in curatione morbor. Curat. 10.

pag. 308.

R. Cera,

Colophonis ana part. equal.

Myrrh. partem ss.

Balsami & ris omnium equali pondere,

ut in sufficientem Emplastro consistentiam reducatur.

Aliud Dn. D. Levinii
Fischeri.

R. Balsam. & ris cum

Oleo Terebinth. ℥ij.

Myrrh. in tenuiss. pollinem redact. ℥j.

Cera & Terebinth. ℥j.

Ol. Hyperici ℥j.

Liquefiant pro Emplastro malaxando.

OBSERVATIO.

Ex hoc additâ Magnetis preparat. ℥j. facit idem D. Fischerus Emplastrum

plastrum suum magneticum : quod interdum pro re nata cum ☉ potabili in casibus desperatis commiscetur, & potentiùs hoc Emplastrò Diasulphuris simplici in omnib9 operatur.

Aliud Dn. D. Agricola.

R. Cera flava ℥ij.

Ol. *Aris* destillat. ℥iiss.

Colophonie ℥ss.

Myrrb. rubr. ℥iij.

Cerâ Oleoq; liquatis, spatulâ lignea diligenter agitentur, & per quadrantem horæ coquantur, colophoniam & myrrham pulverisatâ pedetentim & paulatim inspergendo, spathaq; semper agitando, donec ferè justam acquirat Emplastri consistentiam; tùm insperge terræ Oli dulcis ℥i. benè agitando; postea ab igne deponantur, refrigescant, & Magdaleones formentur.

OBSERVATIO.

Quia vero Emplastrum hoc nimis est calidum, & non ubiq; præsertim in calidis affectibus eò tutò uti possumus, imò suo calore interdum errore victus prægresso, aliâq; de causâ, & jam frigidus alteret; rectè hîc Agricola admonet, hoc esse corrigendum, & efficiendum, ut universaliter eò uti possimus: quod sequenti modò Agricola facere docet.

R. Balsam. *Aris* ℥ij.

Sacch. Saturni ℥j.

Pone loco calido, dum omnia soluta sint, & habebis Balsamum exoptatissimum ad intentionem tuam implendam, ut videlicet hoc ipso in omnibus affectibus tutò uti possis: Saccharum enim Saturni facillè in Balsamo Sulphuris solvitur, & testis est experientia, quòd simili etiam modo per Oleum Terebinthinæ Oleum Saturni paretur. Recipimus etiam loco olei Terebinthinæ, Oleum Juniperi ex baccis: pari etenim modo Saturnus in liquorem, Rubini instar, rubicundum solvitur, ac flores Sulphuris, & tùm cum spiritu vini ulteriùs extrahitur, & ita est modus operandi sat facilis & aptus. Proinde benè ambo conveniunt, & in una sede morantur: Uterque enim naturalem Balsamum continet, ac secum vehit. Cum autem Balsamus egregia quoq; sit Medicina in Herniis, & fracturis ossium, ideoq; Dn. Agricola etiam pro his l. l. operis, Tit. de Sulph. pag. 416. sequentem Balsamum Sulphuris, vel Emplastrum præscribit, quod

R. Balsam. *Aris* ℥ij.

Ol. Mastich. ℥j.

Croc. *Aris* ℥ss.

Terra sigillat. ℥iiss.

Terra Oli dulcis ℥i.

Xxx 3

Concl.

*Consol. rubr. preparat.**Magnet. prap. ana ℥ss.**Extr. Consolid. major.**Aristol. rot. ana ℥iiss.**Fiat Mixtura.*

CAPUT VI.

DE

ALIO OLEO SULPHURIS.

Rec.

F*Lor. Sulphuris ℥ij.**Ol. Hyper.**Terebinthin. ana ℥iij.**Fiat s. a. super igne Balsamum.*

De

Emplastro Diasulphuris

alio,

*R. Prædicti Olei (alii sumunt Ol. Sulphuris per campanam facti) q. s.**Cera alba, ℥j.**Colophonie ℥ss.**Myrrb. ℥ij.**Fiat s. a. Emplastrum.*

Nullum vulnus tam contumax potest esse, quin hoc oleo & Emplastro Sulphuris perfectissimè curetur.

Hic etiam convenienter mentio facienda videtur Magnetis Arsenicalis, & Emplastri ex eodem facti, Dn. D. Hartmanni in Notis ad Crollium pag. 421.

Posterior forma Arsenici in periapti modum cooprandi est hæc.

*R. Arsenic. Crystallin.**Sulphur. flavi,**Antimon. crudi an. ℥iij.**Pulverisata omnia subtiliter &*

mista pone in vasculam terreum, & super igne lento fac, ut leniter fundantur, cavendo tamen à fumo. Agitentur spatulâ ferreâ, donec nempe instar Terebinthinæ ductitentur, & color fiat rubens subobscurus. Postquam refrixerint omnia, materia in Picis modum indurescit: priusquam verò hoc fiat, manibus Oleo Rosarum illitis, ex materia hac tam molli formentur placentulæ, quæ in sindone collo appensæ simili modò ab infectione tutum retinent. (Fumus est fugiendus, qui venenatus est ex Arsenico.) Verendum non est, etiam si ex venenis pernitiosis compositum sit. Sulphur nimirum tum $\frac{1}{2}$ ii, tum Arsenici virulentiam mitigat, eaq; ad bonitatem magis idonea reddit. Ceterum ex hac ipsâ compositione insigne fit causticum potentiale, quod nullam parit inflammationem, sed sine dolore cutim corrodit. Ex eodem fit præstantissimum Emplastrum attractivum in peste, apostemata & carbunculos citissimè maturans, rumpens, & venena potentis-
simè

simè attrahens. Similiter ulceribus putridis & venenosis, curationem non faciliè admittentibus, applicatum biduo vel triduo venenum in marginem ulcers attrahit, inq; nigerrimam & putridam escharam condensat, quæ Butyro recenti vel Oleo Rosarum emollita, spatula remouetur, subrus ulceribus fundo rubro & mundo existente Compositio Emplastri est talis.

Emplastrum ex Magnete Arsenicali.

R. Gummi Serapiu.

Ammoniac.

Galbani ana unc. iij.

Dissolve in acet. scyllit. q. s. postea per laciniam linteam exprime, & ebulliendo vicissim inspissa, & serua.

Deinde

R. Cera,

Terebinth. opt. ana unc. iij.

Pulv. prædictæ composition. magnetis Arsenical. unc. iij.

Ol. succin. unc. ij.

Ceram & Terebinthinam lento igne misce, & remota ab igne agita, ut in modum unguenti coeant, adde gummata soluta & collata vicissim agitando diligenter misce. Exinde forma magdaleones, ac in vesica cum Ol. Scorpii illita, serua ad usum.

Vide etiam praxin Chymiatri

cam editionis Lipsiensis. pag. 279. 230.

Emplastrum Magneticum Attractivum aliud.

R. Pice naval. unc. jv.

Sal. Arsenic. unc. iss.

Saccb. Saturni unc. ss.

Fimicolumbin. Zij.

Cera q. s. pro incorporatione Emplastri.

Agricol. part. 2. tit. d. Arsenico.

P. 536.

Aliud Emplastrum Attractivum in vulneribus venenosis. Ejusdem l.

d. p. 540.

R. Cera Terebinth. ana unc. iij.

Salis Arsen. unc. iss.

Terra Ol. dulcis,

Magnor. ana unc. j.

Terra sigill. unc. ss.

Spiritus Crii ʒv.

Ol. ♀ unc. ij.

F. L. a. Emplastrum.

Horum omnium usum cum exemplis multis Dn. Agricola declarat, lectores ad Tit. de Arsenico pag. 522. ad 631. remitto, ut eum ibidem consultent, inq; suum usum & succum convertant.

CAPUT

CAPUT VII.

DE

OLEO OVORUM.

Recip.

OVa recentia numero xxx. coque, donec penitus indurentur. Postea vitellos eorum exime, & comminutos assa in sartagine movendo, donec rubescant, & pinguedinem quandam remittant. Deinde offam ferventem, injice in sacculum

pilis contextum, & exprime, quodq; expressum fuerit Oleum, repone.

VIRES & USUS.

Experientiâ plurimâ probatum est, cutim expurgare, impetiginem, serpiginem, & alia cutis vitia persanare, capillos regnere, & ulcera maligna, & fistulosa curare.

CAPUT VIII.

DE

OLEO HYPERICI HERBÆ,

Recip.

Summitatum Hyperici jamjam maturefcent. ℥iij.

Macerentur in vino odorifero diebus tribus, bulliant deinde in vase duplici, obdurato orificio vasis: Postea exprime tum etiam terriâ recens Hypericum addo: Et si vinum minuitur, adde aliquid. Postea

R. Terebinthina clara ℥iiiss.

Olei veteris clari ℥vj.

Crocii ℥i.

Coquantur in duplici vase usq; ad consumptionem vini: postea exprime, & à sedimento purgatum Oleum repone.

VIRES & USUS.

Calidum & siccum est stipticum, ob id consolidat vulnera incisorum nervorum & combustionem ignis,

sedat dolores femoris & vesicæ, & provocat urinam.

Aliud Oleum Hyperici.

R. Sem. Hyper. q. v. fiat ex hoc Oleum, vel per distillationem, vel expressionem, adde æqualem portionem Terebinthin. Vini boni opt. q. f. coq. per horam: post adde Ol. Olivar. portionem semissem vel dimidiam: Iterum coque per horam: post adde fol. perfoliatæ benè magnam quantitatem, vini q. f. coquiterum 6. horis ad vini consumptionem. Post ponantur ad Solem, & per mensem digerantur, & Balsamum fiet saluberrimum. Dornæus.

Oleum seu Balsamus alius Hyperici.

R. Flor.

R. Flor. Hyperici in umbra benè
exiccator. q. v. ponantur in vitrum,
& affunde Ol. olivar. opt. & puri, Ju-
niperin. expres: ana unc. iij.

Misce invicem, & superemineat
Ol. unum digitum. Ponatur ad ☉.
per mensem, & Oleum instar san-
guinis ferrubicundum, quòd cole-
tur per setaceum: Benè colato adde
ad singulam libram semissem.

Balsami mastic. unc. ij.

Adip. serpentin. ʒj.

Benè misceantur, & Balsamus fit sa-
luberrimus ad vulnera venenò infe-
cta, quæ sanat. Si vis citissime hunc
Balsamum persanare vulnera, illum
cum visci ex cute humana percocti
pulvere permistum instar ungenti
cum turundis vulnere impone. Hic
viscus enim per se Balsamus est vul-
nerarius, si hoc ipso vulnus conserva-
tur vel instar pulveris vulnere insper-
gatur. Agricola l. 2. tit. d. Balsamis.
pag. 984.

Alia Olei seu Balsami Hyper-
ici præparatio ad
Pestem,

R. Flor. Hyperici,

Centaur. minor. ana ʒ. j.

Impone in vitrum, & affunde

Ol. olivar. puriss.

Lini ana ʒ. j.

Ol. Terebinth. ʒ. ij.

Vitrum ponatur per mensem in sole
ad circulationem, postea colentur,
& exprimantur. Hujus

R. ʒ. ij. & inde

Scorpion. vivent. num. 30.

donec emoriantur: cum Oleum per
inclinationem effunde, & sequentes
adde species.

R. Rad. Tormentill.

Carlin.

Aristoloch. Rot.

Distamn.

Zedoar.

Gentian.

Centaur. min. ana ʒ. ij.

Spiritus vini opt. ad eminentiam
3. digitorum: benè obturata po-
nantur in lentum balnei calorem
per 14. dies ad putrefactionem:
postea adde

Myrrb.

Aloës ana ʒ. ij.

Croci unc. j.

Theriac. opt. unc. ij.

Stentiterum per duos dies in lo-
co calido, vel ad solem, postea for-
titer exprimantur, & servantur usui
in mundo vitro, per aliquod tem-
pus soli exponendo, ut benè circu-
lentur, & erit paratum & perfectum.
Joann. Poppius de pestilentia pag.
158. & 159.

Yyy

CAPUT

CAPUT IX.

DE

OLEO MYRRHÆ.

Præstantissimum est vulnerarium, cujus destillatio sequenti modo perficitur.

R. Myrrha lib. j.

Salis unc. iij.

Silicium ustorum & contusorum
lib. iss.

Alii sumunt cineres, vel arenam.
Imponantur Retortæ, vel cucurbi-

tæ vitreæ, collocentur in arenam, vel cineres, accendatur ignis & primo exstillabit Liquor cum oleo, quæ diligenter separentur.

Hoc Oleum est præstantissimum vulnerarium; præsertim ubi nervi læsi sunt, & arteriæ contusæ, cancrû etiam curat.

CAPUT X.

DE

OLEO CERÆ.

Oleum Cera alii aliter destillant: Alii per Retortam: Alii addunt ceræ liquefactæ farinam laterum, aut lotos cineres, & diligenter miscent, donec materia incipiat inspissari. Hinc formant globulos, quos Retortæ injiciunt, & gradatim destillant. Alii, & quidem commode, per Alembicum destillant, sicut Gummi, tertiâ vel quartâ parte cinerum adjunctâ. Sunt qui sine adjectione id præstant hoc modo: Cucurbitæ, in quâ ceram destillare voles, aliquid olei lini vel olivarum infundas, ita, ut undiq; oleo cucurbita madescat. Hinc inverte Cucurbitam, ut Oleum iterum exstillet. Idem fac in Alembico. Postea lib. j. ceræ huic cucurbitæ injice, & in

arenâ, vel cineribus oleum gradatim destilla. Ex lib. j. ceræ olei ℥vij. vel unc. vij. elici possunt.

Verum quia Oleum ceræ plerunq; quando exstillavit, mox instat Butyri concrescit, & coagulatur: affusa aquâ rectificatur, donec oleum pellucidum & fluidum fiat.

VIRES & USUS.

Hoc Oleo utimur magis externè, quàm internè, ita tamen, ut id aliquando sine additione, aliquando etiam cum additione ungenti, vel alterius olei usurpemus. Præterea in Pleurisi, Phthisi & Atrophîa crurum & cubitorum, quando aliis ungentis, vel Oleis miscetur, & latera vel regio cordis eo illinitur, laudabile est Medicamentum.

℥. Fissu-

3. Fissuras in labiis, mamillis, manibusq; ocyus curat.

4. Dolores Nephriticis, Podagricos, contracturas, aliq; nervorum vitia ad miraculum quasi tollit.

5. Scabies ex quocunq; genere ea sit vel ex quacunq; causa ea facta, hoc oleo sanatur citius opinione.

6. Ad omnis generis vulnera, vel punctiones sanandas, Oleum hoc efficacissimum.

CAPUT XI.

DE

BALSAMO VULNERARIO EFFICACISSIMO.

Quo omnia vulnera & punctiones membrorū, juncturarum, nervorum, icthūs etiam telo, seu globo tormentario facti, tutō sine ullo superveniente Symptomate curari possunt.

R. Florum Hypericonis lib. j. colligantur flores cum Solis ortu, Balsamico tempore, in exaltatione videlicet circa Festum Johannis ante Novilunium.

Florum Cheiri, verbasci,
Chelidonia,
Centaur. minoris, Aristolochia,
Brunelle, Chamomilla,
Consolida media, vel majoris un-
ciam,
Foliorum Rosi. rubr. ℥iſſ.
Mumia transmarina,
Myrrhæ,
Thuris ana unciam j. & semis, Ma-
stichis unciam unam, Storcacis liquide
uncias duas, incisīs incidendis, & tri-
tis terendis. Ponantur in vase, & af-

fundantur mensura dua boni spiritus vini, stent in digestionē omnia retrō fornacem, vel ad Solem. Postea effundatur spiritus vini tinctus, & faces prelo exprimantur.

Tandem addatur huic spiritui cin-
cto (nisi velis majoris efficacia ergo
reiterare macerationem florum) Olei
Olivarum recentis, quod supra ramenta
pinguia abjectina per octo dies in dige-
stione stetit, libras quinq; Terebinti-
na clara nostratis, & Resina Laricea
lotæ in aqua Hypericonis, lib. unam
& semis. iterum per quatuordecim
dies omnia digerantur. Ultimo abstra-
batur Spiritus vini in Balneo Maria.
Tunc Balsamum manebit in fundo ru-
beum instar sanguinis.

Hyeme predictarum herbarum se-
mina parabilia trita Balsamo injiciantur,
& ponantur in digestionē, & lon-
gè potentiùs operabitur.

VIRES & USUS.

1. Contra omnis generis vulnera
Yyy 2 plu-

plumaceolum, vel flocci molles, qui circa semen cardui benedicti, vel in Populo arbore cre scunt, tepide intingantur, & vulnere prius vino eloto indantur, superposito Emplastro stictico sequenti tam diu, quoad nec venæ, arteriæve, nec nervi, & vincula media, aut alia id genus appareant.

2. In omnibus Tumoribus, inflammationibus, contractis & contusis membris, Fracturisq; ossium.

3. Contra morsus canum, non neglectis aliis Remediis, si morsus sunt venenati.

Balsamum est ad vulnera & punctiones sanandas efficacissimum.

Sic tale Balsamum vulnerarium ex Sambuco describit Blochvitiuz in Anatomia Sambuci Sect. 3. c. 31. pag. 275. & 576.

Ad vulnera citò & tutò consolidanda tale est Balsamum.

R. Folia Sambuci tenera & recentia. Contunde, succumq; fortiter affuso paucò vino exprime. Recipe succi hujus depurati, quantum vis: adde Ol. infusionis florum aquam portionem.

Cog igne prunarum lucido, continue Spatulâ agitando ad aquositate consumptionem, postea

R. Olei hujus ita preparat,

℥iiij.

vel v.

Ex Bacc. carillis expressi ℥ij.

Terebinth. Venet.

clara ℥iiij.

Virid. aris ℥iiij.

Optimè spatulâ super igne lento mista, stent per octiduum in Sole, vel alio loco calido, ut faeces subsident, à quibus purum balsamum separandum, quod calidiusculè vulnere cum bombace inditum, linteisque obvolutum multorum preciosissimorum vires æmulabitur: potest etiam addi Olei Saccharo Sambucini unc. sem.

ALIUS BALSAMUS.

R. Terebinth. Venet. ℔. j.

Mell. alb. despumat.

Cera nova ana ℔. ss.

Carpobalsam.

Ammoniac.

Mumia.

Opobalsam.

Bdell. ana unc. ij.

Gumm. Arab. ℥ij.

Benzoes,

styrac. calamit. ana unc. ij.

Omnia hæc invicem contundantur, in bollia vitrea cum suo recipiente è luto obfirmata incorporentur & destillentur. Exhibet Oleum auricolorem representans, quod in ampulla vitrea optimè occlusa conservetur. Est oleum odoriferum ad omnes dolores debellandos maxime aptum. Gabriel. Ferrara. l. 3. Sylva Chirurgicæ, pag. 360.

Alius Balsamus vulnerarius excellens.

R. Gum-

R. Gummat. Bdellii.

massich.

myrrh.

thuris.

Galban.

Stromcis.

Laudani ana unc. ij.

Essentia Magnet. unc. j.

Ol. Terebinth. unc. ijss.

Succini unc. iij.

Balsam. Massich. unc. jss.

Saturni unc. ij.

miscantur invicem benè pro Balsamo.

Agricola. l. d. pag. 985.

Ex his omnibus desilla oleum, eiq; adde

CAPUT XII.

DE
EMPLASTRO STICTICO EXCEL-
LENTISSIMO.

INCujuscunq; salutaris Emplastri compositione, secundum Paracelsum, quatuor diversorum generum ingredientia consideranda venient.

1. Sanatio, quæ fit ratione ceræ & colophoniz.

2. Accidentia, quæ tolluntur & impediuntur beneficio Gummatû, scilicet Opopon. Galban. Sagap. Bdellii, Ammoniâci, Elemi.

3. Putredo (quodlibet enim vulnus etiam sine accidenti, putredini obnoxium, generat vermes, & carnis malæ excrecentiam) quæ tollitur & præcavetur ope magnorum consolidativorum, Mastiches scilicet, Myrthæ & similium.

4. Ut præservet à mucore, scabie, aridura, contractura, synoviâ & similibus accidentibus, quod fit per mineralia, scilicet Lithargyrium, Minium, Antimonium, Cerussam, Marcasitam, Calaminarem & similia.

Componitur itaque hoc Emplastrum præstantissimum Sticticum ad vulnera, ulceraque telo inflicta sequenti modo.

I.

R. Minii,

Calaminaria ana lbj.

Lithargyrii

Auri,

Argenti ana unc. iij.

Olei Lini,

Olivarum ana lib. j. ss.

Laurini lb. ss.

Ceræ,

Colophonia ana lib. j.

Vernicis,

Terebinthin. ana lb. ss.

II.

R. Opopanacis,

Galbani,

Senupini,

Ammoniaci,

Bdellii ana unc. iij.

Yyy 3

Carabe

*Cambe Citrini,**Olibani,**Myrrha Alexandrina**Aloes Epat.**Aristolochia rotunde, longe ana,*
*unc. j.**Mumie tramsarina,**Magnetis,**Hematit. ana unc. iss.**Corall, albor. rubror.**Matris perlar.**Sanguinis Dracon.**Terra Strigonensis,**Vitrioli albi ana unc. j.**Floram Antimonis ℥ij.**Croci ℥iis ℥iss.**Camphora unc. j.***Modus parandi est talis****servandus.**

1. Gummata quinq; in aceto macerata & cocta exprimentur per linteum crassum, bis repetendo cocturam. (Dosis Gummatum potest augeri propter faeces ab expressione remanentes & abjiciendas) postea super leptum calorem in munda sarragine, usq; ad consistentiam mediocrem inspissentur.

2. Oleum lini, & olivarum imponatur alteri sarragini, & addatur Lithargyrium Auri & Argenti, coquantur agitando, donec oleum coloretur, postea addatur Calaminaris, & paulò post Minium, omnia illa agitando ferè per duas horas,

coquantur simul ad sufficientiam, cujus proba est, si supra ungvem gutta concreseat & condensetur, nec amplius diffuset.

3. Tandem etiam addatur circa finem vernix, Oleum Laurinum, Cera, Colophonia: Omnibus bene invicem mixtis & liquefactis, & ab igne sepositis, postea da operã, ut sarrago cum Gummatibus paulatim calefiat, & successivè affunde liquorem è secundâ sarragine gummatibus diligentissimâ agitatione incorporandis, supra lentissimum calorem, (cave ne bulliat, alioquin gummata in grumos coeunt, & oleo difficulter miscentur) postea agitando addantur pulveres, & diligenter per horam omnia agitentur. Ultimò Camphora resoluta in oleo Juniperino addatur: Si fortè nimis durum esset, addatur aliquid adhuc cere & Colophoniz.

Proba justæ decoctionis hæc est: Bacillo intincto guttulas aliquot in aquam stillare finito, si digitis adhererit materia mollis, coquatur diutius, donec dureseat. Tum demum ab igne deponitur, & in magnam pelviam aquâ plenam effunditur, ac manibus oleo Chamomalino, Rosarum, Juniperino, Lumbri-
corum, Hypericonis ana q. s. mixto perunctis pinsere, ac instar malagma-

lagmatis subigere cōvenit horis tribus vel quatuor: servetur ad usum, efformatis inde prius Magdeleoni- bus alutæ includendis.

Vires Hujus Emplastri sunt innumeræ: Sub lunari glo- bo non reperitur ef- ficacius.

1. Contra inveterata ulcera, nec non recentia vulnera & Ictūs, ubi cūque sunt in corpore, etiam in ca- pite.

2. Siccat & mundificat vulnera, carnem bonam producit, consoli- dat, & sanat una septimanā effica- cius, quàm aliud mense integro.

3. Putrescere non sinit bonum, in- super corruptionem, malæq; carnis excrecentiam impedit.

4. Nervis truncatis aut contusis est optimum Remedium.

5. Ferrum, Lignum, Plumbum &

alia quæq; de vulneribus extrahit, superpositum eis tantum.

6. Venenosorum animalium mor- sus ictusq; curat, attrahit enim ve- nenum.

7. Maturescere facit Apostemata cuncta superimpositione solâ.

8. Contra Cancrum, Fistulas, scro- fulas, ignem sacrum est Remedium excellens.

9. Mitigat omnes dolores, cūque- cūq; Vulneris, aut Ictūs.

10. Ubi caput inflatum est, ra- dantur capilli, & imponatur Em- plastrum.

11. Dolores dorsi appositione tollit.

12. Ficos cutis extrâ & intrâ sanat imponendo.

Vires suas servat integras, annos quinquaginta, quo tempore æquè efficaç, ac sequens compositum.

Vid. Basil. Chym. Croll, p. 267.

CAPUT XIII.

DE

EMPLASTRO VULNERARIO ALIO.

Recip.

Myrre ʒij.

Sarcocoll. ʒijss.

Aloes ʒij.

Masticis ʒij.

Thuris ʒiss.

Radic. Tormentill.

Tutia ana ʒj.

Pulveriscentur omnia: addis

Ol. Ovor.

Hypericon. ana ʒss.

Balsam. Aris ʒij.

Ol. Thuris.

Terebinth. ana ʒss.

Cera q. s. ut fiat unguentum.

Hoc unguentum est elegans Sar- colicon:

Sic

Sic Emplastrum vulnerarium egregium est Blochviti, quod componit ex suo Balsamo vulnerario in capite priori undecimo hujus partis 28. descripto. Et est tale:

Quod si ceram hujusdem Balsami sufficienti quantitate parum emolliveris, utile habebis Emplastrum, quod lineis secundum artem inductum & impositum vulnera cito consolidabit.

Sic & Balsamus D. Agricola dicto capite 22. descriptus in Emplastrum abito valde consolidativum, si cum gummi Tragacanth Terebinthinæ & cera in Emplastrum formatur.

EMPLASTRUM VULNERARIUM Aliud bonum, & probatum.

R. Ol. Citrin. T.

Terebinth. Venet. ℥ss.

Lithargyr. aur.

Bataustior.

Bol. Armen.

Corall. rubr.

rutia prap.

Mellust. ana ℥ss

masticb.

Myrrh.

Sang. Dracon.

Hypocistid.

Ceruss.

Myrobal. ana ℥ij.

Laudani ℥j.

Cera q. s. subtilissime pulveriscentur, ad ignem commisceantur, & forme-

tur ceratum, quod omnia ulcera & vulnera citissime per sanat, & est probatum.

Hic etiam propter insignem usum non immerito refertur Emplastrum spermatis Ranarum, cujus variaz circumferuntur descriptiones, nos Agricola & Vratislaviensium acquiescimus descriptioni.

Emplastrum Spermatis Ranarum.

R. Sperm. Ranar. collecti tempore plenilunii in Martio q. v. seu placet.

Inde Cucurbita apposito alembico caco bene perlutata, & pone in cineres, digentur leni carbonum igne, & tota materia spermatis abibit in aquam, sine ita in continuo calore staret, tum rursus coagulatur, & sic instar pinguedinis, tandem sic pulvis.

R. Pulv. hujus ℥ij.

Myrrh. rubr. opt.

Tburis ana ℥vj.

Campbor. ℥j.

Sacchar. Saturni ℥j.

Resin. albiss. ℥ij.

Terebinth. ℥ij.

Cera ℥iiij.

F. lento prunarum igne l. a. Emplastrum.

Aliud Vratislaviensium.

R. Ceruss. alb. Veneta ℥iij.

Ol. Rosar. alb.

Lilior. albor.

Chamom. ana ℥vj.

Sperm.

Sperm. Ranar. depurat. ℥iſſ.
Lapid. Calaminar. ℥iſſ.
Oliban.
Maſſich. ana ℥ij.

Ireos ℥j.
Terebinth. ℥v.
Cera alb. ℥iiij. F. S. A.
Emplaſtrum.

CAPUT XIV.

DE

OPPELDOCH PARACELSI.

Recip.

Galbani,
Opopanax ana ℥iiij.
Ammoniack,
Bdellii ana ℥j.

Macerentur per dies octo, vel plures
in aceto deſtillato: cola & tandem in-
ſpiſſa leniter ad mellis conſiſtentiã,
deindẽ

R. Lithargyri tenuiſſimẽ pulveri-
ſati ℔. ſſ.

Olei communis ℔. iſſ.

Coque lentõ igne & continuẽ move
cum ſpatulã, donec ſpadiceum colorem
contrahat, adde deindẽ

Cera ℔. j.

Quã liquefactã immiſce etiam ſupe-
riora gummata, & paulõ poſt Olei Lau-
rini ℥iiij.

Move diligentiſſimẽ, donec nimi-
rũ omnia exactiſſimẽ fuerint mixta.
Remove ab igne, & extremõ adde hos
pulveres tenuiſſimẽ tritos.

R. Croci Martis,

Mumia tranſmarina,

Magnetis preparati,

Magiſterii Corallorum, alborum,
rubrorum ana ℥ſſ.

Lapidis calaminaris preparati,
Myrrha rubea,
Turis Maſculi,
Maſticheſ.
Rad. Ariſtolochia rotunda
an. ℥ij.

Hos pulveres infunde in liquefactum
emplaſtrum, non confertim, ſed pede-
tentim & provide diligenter, ut omnia
perfectiſſimẽ coeant. Poſtremo omnium

R. Pulv. Succini ℥j.

Olei laurini ℥j.

Terebinthina ℥ſſ.

Miſce, & liquefac ſeorſim, ſolve in
eodem

Campbora ℥j.

Et tandem Croci Orientalis pulv.
℥ſſ.

Hanc ſolutionem ſeorſim factã cum
emplaſtro calido miſce, idẽ fac pru-
denter, ut nimirũ omnia per mini-
ma quaſi conjungantur. Exindẽ fac
magdaleones, malaxando nimirũ
cum Oleo hypericonis, & ſerva. Hoc
emplaſtrum curat omnia vulnera pun-
ctim & caſim inſiſta, ſine omni pure.
Excreſcentiam carnis impedit, ejus

Zzz

tan-

tantum, quantum opus est producendo. Ulceri antiqua prius mundificata similiter hoc emplastrum curatur. Quod si verò illud fortius esse velis ad sananda quævis carcinomata & corrodentia ulcera:

R. Croci metallorum, de quo supra ab initio, Oli ad rubedinem calcinati,

Mercurii per se præcipitati ana q. s. misce pulverisando. Hujus pulveris ℥ss. misce ad singulas ℥ss. emplastri, liquefacti prius in sartagine, ac postea pulveres tritos immisce, superaddendo a liquid Olei Terebintine. Hoc Emplastrum est præstantissimum omnibus usibus serviens, de quibus autor monet.

CAPUT XV.

DE

SALE, ET ARCANO BRUNELLÆ,
ET ALIIS VULNERARIIS.

SAL Brunellæ est in vulnerariis, quasi instar omnium.

Quod & ejus arcanum felicius præstat. Si nimirum ejus ℥j. vel ℥ss. aut etiam integra data in vino fuerit, illicò vulneris emendationem, bonumq; successum demonstrat, cuius sanè operationi nihil æquale reperitur.

De

AQUA NOSTRA VULNERARIA.

R. Herb. Gallitrici,
Pyrolæ,
Vincæ pervincæ.
Consolid. Sarmaceni
Matrisylv.
Saniculæ,
Veronica,
Alchimille,
Hederæ arbor.
Artemis. ana M. iij.

Albi Græci mense scilicet
Marrio collecti ℥iij.

Cerevisia veteris & acidula unius urnæ proportionem. Stent in digestionem per 14. dies; postea per vesicam destillantur, & reserva pro usu in vitris benè munitis. Dantur iij. cochlearia singulis vicibus, ter in die.

Hæc aqua multum valet ad vulnera tam interna, quam externa, ad icus, plagas, punctionesq;

Item extinguit sitim naturalem, & ad omnis generis vitia gutturis, sive sit inflammatio, tumor, excoaratio, vel exulceratio prodest. Paulò antè descriptimus Opodeldoch Paracelsi: jam nunc sequitur

Emplastrum Opodeldoci
aliud.

R. Cera puriss. ℥ij.
Terebint. Cypria lib. j.
Ole. Olivar. ℥iij.

Liquantur

Liquantur invicem, & adde

Succ. Chelidon. min.

Alchimille,

Veron. ana ℥iſſ.

Coq. ad Succor. consumptionem,
poſt adde

Gummi Ammoniac.

Galban.

Opopanac. ana ℥j.

Hæc Gummata diſſolvantur prius in
aceto acerrimo, & præparentur, ut
moris eſt. Exindè

R. Colophon. ℥iſſ.

Succin. ℥ſſ.

Maſſich.

Myrrh.

Thur.

Sarcocoll. ana ℥iij.

Benè pulveriſata inſperge benè agitan-
do & commiſcendo; parùm refrigeran-
tis admisce

Magnet. præparat. ℥j ſſ.

Croci Martis ℥ij.

Tut. præparata ℥iij.

Croci Veneris ℥j.

Lapid. Calaminar. ℥x.

Omnibus benè permixtis, & ferè refri-
geratis ſub finem admisce terra & li-
dulcia tantum, donec Emplaſtrum pur-
purei f. coloris. Poſt manibus oleo Scor-
pionum vel axungia Serpentum inun-

ctis formentur magdaleones pro uſu
ſervandos.

OBSERVATIO.

Si Emplaſtrum hoc ritè eſt præ-
paratum, tum inſtar Vitri eſt friabi-
lis & frangibilis, & non niſi ſuper
ignem carbonum linteo poteſt in-
duci.

Quamvis autem hoc Emplaſtrum
multùm in præparatione requirat
laboris, attamen uſus ejus eò eſt in-
ſignior, ad eò ut pluris Emplaſtri hu-
jus uncia una, quàm aliorum ſicti-
corum, (quæ multis paraſangis an-
tecellit) uncia decem efficere poſ-
ſimus.

SPA NADRAPUS NO-
BILIS:

R. Maſſ. Emplaſtr. diapalm. ℥ſſ.
de Are ℥j.

Styrac. calamit.

Benzoin. an. ℥ſſ.

Gumm. Tacamabac. ℥j.

Ol. hyperic.

Lumbricor. an. ℥j.

Styrac. liquid. ℥iſſ.

Cera nova q. ſ.

Liquefactis omnibus inſun. datur tela
bis aut ter, qua polita & ſic cata ſerve-
tur ad uſum.

CAPUT XVI.

DE

PUNCTURA NERVORUM, CURATIONE ULCE-
rum, Contuſionum & Attritionum, necnon Ambuſtionum & Congela-
tionum partium Corporis. Zzz 2 His

His vulnerariis Medicinis, summo jure, propter summam in quotidiano usu & necessitatem & frequentem contingentiam, in hoc capite annexendam censeo puncturam nervorum, curationem ulcerum, contusionum & attritionum, nec non ambustionum & congelationum partium corporis, & quidē ex Blochvvitio ut plurimum per medicinas ex Sambuco petitas.

PUNCTURA NERVORUM.

In puncturis, & Vulneribus nervorum oleum infusionis, Sambuci plurimum laudari, testatur cum experientia quotidiana Chirurgus ille non incelebris, Joannes de Vigo l. 7. Chirurgiæ. §. de Sambuco.

Laudatur & Oleum florum descriptionis secundæ, & Balsamum seu Emplastrum ex Balsamo modo capitibus 12. & 13. descripta, paratum & superimpositum.

Sic Viscus Quercinus in vulneribus nervorum maximè commodus est.

CURATIO ULCE- RUM.

In ulceribus perversis, profundis, & quæ in cavernas dehiscunt, id est, fistulosis ac sinuosis agglutinandis, folia Sambuci prodesse, Dioscorides edocuit.

Adhibeatur ergò hîc vel solus succus instillatus, cum vino tamen vel pauca urina expressus, & postea imponantur folia contusa instar Emplastri, quòd plebejum est remedium.

Vel fiat tale LINIMENTUM.

R. Balsam Vulnerar. Sambuc. ʒj.

Fol. Sambuc. subtiliss. pulverisat.

ʒj.

Virid. aris ʒij.

Sal. Sambucin. ʒj.

Misceantur omnia exactè pro linimento. De quo indies aliquid cum petiis in ulcera impura, ac fistulosa immittendum, Emplastrumq; conveniens superimponendum. Injections & elutiones ulcerum profundorum ac putridorum concinentur, ubi opus fuerit, ex foliis & corticibus in lixivio & vino decoctis, quæ egregiè extergent, putredinemque inhibent. Adhibeantur, antequam nova fiat deligatio, ut sordes à superiori medicamento absterse & relicte simul eluantur.

In ulceribus verò ichorem illum, quem Paracelsus Synoviam, nostri Chirurghi communiter, sed ineptè das *Ulied Wasser* appellant, exundantibus, eructantibusque, utile est imprimis Balsamum Vulnerarium, calidè instillatum, cum moderatè siccet, & partium vulneratarum substantiam salubrem conservet. Super insper-

Ευρωδειςου.

inspergi postea possunt pulveres ex medulla exiccata & spongiolis Sambuci parati, quibus à nonnullis magnæ tribuuntur laudes. Gabelchoverus hoc habet.

R. Medull. Sambucin. ℥ij.

Cort. aurantiar. ℥j.

Misceantur pro pulvere, qui vel inspergendus, vel manè jejuno ventriculo assumendus. Idem recipit florum Sambuci q. s. friget in Butyro, & bis vel ter applicat.

Vel loco potionis vulnerariæ in his aliisvè ulceribus nimium fluidis exhibe quotidie de seq. pulvere drachmam j. vel sesquidrachmam in cerevisia calefacta, & Butyro parum condita.

R. Medull. Sambucin. ℥iij.

Spongiol. Sambuc. exicc.

Ocuc. Cancr. præp. ana ℥ij.

Cort. Aurantiar.

Cicri,

Nuc. Mosch. ana ℥j. F.

Pulvis subtilissimus.

In dilatandis vulneribus, ulceribusvè, apertisq; servandis Fontanellis conveniens medulla Sambuci. Dum enim substantia τροφικῆς humores imbibit, dilatatur, labiaq; & latera vulnerum, ulcerumq; distendit.

CURATIO CONTUSIONUM & Attritionum.

In partibus contusis seu conquisatis succus foliorum Sambuci cum

vino expressus & illitus, vel linteis imbibitus & applicatus sanguinem livescentem discutit, partesq; conquassatas roborat.

Vel R. Farin. flor. Sambuci ℥ij.

Chamomill.

Absinth. ana ℥j.

Mista cum oleo Sambucino subigantur, ut fiant instar cataplasmatum, quod partibus contusis indies applicetur. Ad vibices & fugillationes resolvandas accommodum est oleum infusionum florum pro libitu.

In intertrigine, wenn man sich wund und frat gerieben hat/ utilis est unctio ex Linimento Plateri vel Matthioli, inspersò insuper pulvere foliorum Sambuci instar pollinis subtilissimo.

Vel fiat talis pulvis Magistralis, qui etiam recens editorum infantium emunctoriis, post aures nimirum, sub alis & inguinibus commodè inspergitur.

R. Pulv. folior. Sambuci ℥ss.

Flor. ejusdem,

Rosar. rubr. ana ℥ij.

Misceantur pro pulvere, qui inspersus serum absorbit, & loca ista exiccant.

De CURA AMBUSTIONUM & Congelationum Partium corporis.

Zzz 3

TOPI.

TOPICA AMBUSTIO.

NUM.

Folia recentia ac tenera cum potentilla illita ambustis succurrere, docuit Dioscorides.

Ab Autoribus commendantur sequentia :

1. Oleum infusionis florum corticumvè.

2. Oleum ex follis & corticibus in Butyro & oleo frixo.

3. Linimenta duo, quorum prius à Matthiolo, alterum à Platero maxime prædicatur.

Horum autem Oleorum videlicet & linimentorum descriptiones sunt sequentes.

OLEA EX FLORIBUS
SAMBUCI.

I. MODUS.

R. Florum Sambuci recent. contusorum, quantum libuerit: Pone in vase vitreo, & affunde olei olivarum clarissimi sufficientem mensuram, & macera ad Solem, aut in loco aliquo calido ad dies quindecim. Deinde in duplici vase coquito, & abjectis floribus alios injicito, atq; iterum quindecim dies macerato, postea simili modo coquito & exprimito: ac tertio flores injice, macera, coque & exprime: quod colatum, in vase convenienti reponere.

NOTA:

Spissamentum seu crassamentum

illud florum, uti & aliarum rerum omnium in oleis maceratarum, & expressarum communiter Stymma à Medicis vocatur: id quod hinc monere libuit, ut cum forsitan illud occurreret, quid per illud intelligendum sit, lectori pateat & constet.

II. MODUS.

Ex floribus quoq; sequens à plurimis commendatur Oleum.

R. Cucurbitam aut Vitrum capacitatis mediocris; imple ejus partem tertiam floribus Sambuci cælo sereno, sudore collectis: Superaffunde vini Malvarici, aut Petriimenes tantum, ut vitrum dimidia vel tertia ad minimum ex parte adhuc maneat vacuum. Orificiò bene oblatò vitrum radiis solaribus per sesquimensem exponito: postea totam materiam in ollam vitream, infusam lentò carbonum igne modestè calefacito, & in aliud vas purum, cum fortissima expressione, transcolato: cui paulò post OLEUM Citrinum supernatare videbis, quod à liquore reliquo per infundibulum, aut separatorium, ut artis est, liberandum erit. Liquor residuus novæ florum macerationi inserviet, quæ aliquoties continuanda, aut in diversis organis, seu vasis institutenda erit, cum unâ vice parum Olei liceat adipisci.

III. Mo.

III. MODUS.

Paratur & Oleum per destillationem eò modò, quò Baldvinus Clodius, Sennertus, & alii oleum ex floribus Chamomilla Romanæ & similibus odoratoribus eliciunt, qui talis est:

R. Flores Sambuci in aère inter duos lintea bene exsiccatos; disceptos impone in vas fistile, vel cucurbitam capaciorem, admisce singulis libris florum Salis sesquiunciam: & affusa ad eminentiam spiritus hanc aqua calida, relinque in digestionem per decendium aut ultra: post destilla per vesicam, & Oleum ab aqua pro more separa.

OLEA EX CORTICIBUS, ut & ex iisdem & foliis simul.

I.

OLEUM EX MEDIANIS Sambuci Corticibus.

Ex medio cortice, in oleo veteri claro macerato & expresso, ut modò in floribus dictum, utile paratur oleum; id quod Italis consuetum esse Augustani in Pharmacopœa referunt.

II.

Ex cortice & foliis tale paratur Oleum:

R. Corticum medianorum & folior. part. æq.

Frige in Butyro Majali & oleo Lini, aut horum saltem alicuius, igne mei diocri.

Cum aliquandiu frixa fuerint, cortices & folia inde, iterumq; frige & exprime: id quod & tertio repetendum.

III.

LINIMENTA, SEU UN-
guenta ex Sambuco:

I. Matthioli, quod habetur in Commentariis sup. 4. Dioscorid. cap. 168. & paratur modò sequenti.

R. Viridis Sambuci corticis, qui statim sub primo cinereo delitescit libro, herbacei coloris ℞. j.

Oleipluries loti ex stillatitia florum Sambuci aqua ℞. ij.

Ferveant simul aliquandiu & deinde percolato & exprimito, & addito cera odorata nova.

Succi furculorum Sambuci ana ℥iij. rursus ut ferveant finito, quomò succus evanescat. Tollito tunc ab igne, & rudicula agitato, omniaq; misceto. & ad finem addito vernicis liquida ℥j.

Thuris albi in pollinem contriti ℥iij. quin etiam duorum ovorum albumen, diu prius cochleari agitato, subinde diligenter misceto omnia, & mundo vase asservato.

LINIMENTUM ALIUD, quod felicissimus quondam ille Platerus parare solitus est.

R. Cort. Median. Sambuci ℥iij.
Succi folior. illius teneriorum ℥i.
Ol.

Ol. Lini aq. flor. Sambuci loti ℥j.

Rosacei,

Axung. porcin. itidem lota ana ℥i.

Cera Citrin. optime ℥iſſ.

Tburis pulverisati ℥j.

Coq. in aq. flor. Sambuci aliquandiu, ollâ benè clausâ, & cum refrigerata sunt, innatans ungu. collige & reponè.

USUS HORUM OLEORUM & Ungventorum.

Membrum flammâ, pulvere pyrio, oleo, aqua ferventi, aut alio quocunq; modò ambustum, iisdem mox blandè tepidèq; illinatur, & postea linteis mollibus ac intricis involvatur.

Habent enim singula vim rarefaciendi, vapores calidos eliciendi, dolorem mitigandi, serum affluxû digerendi & exiccandi vesiculas, & enata ulcuscula sanandi, locumque affectum, quantum fieri potest, nitore pristino restituendi.

Quòd si adustio profundius penetraverit, ita ut ruptis etiam vesicis, escharâq; sublatâ, in ulcus degeneret, præter olea & ungenta recensita parti exulceratæ leviter & leniter quotidie inspergatur pulvis foliorum & medullæ Sambucinæ, qui egregiè siccando, modicèq; abstergendo ulcus carne explebit.

In hoc casu oleis ipsa linimenta utiliora sunt, uti id diligens ingredi-

entium examinatore facile agnoscer.

SEQUENS quoq; UNGVENTUM tanquam experimentum singulare in omni adustione cum exulceratione, à quavis materiâ facta, commendatur à Clariss. Dorncreilio in Dispensatorio suo, titulò de ungent. pag. 105.

Lenire enim dolorè, caloris vim extingvendo ulceraq; citò ac turisimè sanare: feliciter etiam posse applicari Herpeti miliari & aliis exulcerationibus, quæ à bile flava aut falso humore proveniunt, testificatur ipse.

R. Cort. Medianar. Tilie,

Sambuci ana M. j.

Sem. Lini ℥iſſ.

Cortices minutim incidantur & insundantur unâ cum semine in s. q. Aq. florum Sambuci, tepidè per horas tres: deinde adde:

Stercor. Ovilli ℥iſſ.

Misce & coque in duplici vase in Butyri Majalis & insulsi, & aliquoties aquâ fontanâ, & tandem aqua florum Sambuci loti ℥iſſ. ad perfectam humiditatis seu mucilaginum consumptionem, & colentur, & addatur cera citrina q. s. Misce & F. l. a. Ungventum. Quòd si ulcus reddatur impurius, consulenda sunt ea, quæ paulò antè in superioribus sunt tradita.

Utile etiam hîc est Lac aureum, linteis imbibitum & applicatum, de quo

quo

quo in sequenti capite 17. de curatione Erysipelatis dicitur.

INTERNA.

Quando partes plures, aut principalibus membris vicinioribus aduruntur, exinde calor quidam p. n. in toto corpore sese exerit, consulenda sunt ea, quæ in curatione febrim ardentium proponi solent, ceu sunt:

JULAPIUM.

R. Aq. fontan. seu fluvialis prius coctæ ℥. ij.

Acet. Sambucin. ℥. iij.

Sacchar. opt. ℥. ij.

Coquantur in diplomate parum: quibus calidis adhuc adde Cinamomi pulverisati ℥. j. Refrigerentur per se in vase clauso, & trahantur per manicam Hippocentis pro Julapio.

De hoc sæpè aliquid in die ægro calore febrili æstuanti porrige. Calorem enim febrilem potenter extingvit, materiam crassam ac viscidam incidit, tenuem ac biliosam abstergit, obstructiones referat, humorem peccantem per loca convenientia excludit, appetitumq; gratâ suâ aciditate excitat, viresq; recreat. Idem præstabit Syrupus acetosus Sambucinus, cujus in superioribus facta mentio, qui in aqua Hordei dissolvatur, ut consistentiam liquidioris instar Julapii acquirat. E. G.

R. Syr. Acetos. Sambuc. ℥. iij.

Aq. Hord. simpl. ℥. j. Misce.

VEL:

R. Oxymell. Sambuc. ℥. ij.

Aq. fontan. puriss. ℥. j. Misce.

Dentur de his & similibus quilibet vice ℥. iv. quatuor vel plures. Alias si minori dosi & bis vel semel saltem in die exhibentur, calorem potius augent, quam extinguunt.

P. Aegineta l. 2. c. 36. Ut enim carbones, in caminis fabricorum humentibus scopis subinde irrigati, inflammescunt ardentius: Sic pauciori potu accenditur, non sopitur febrilis ardor, majorq; accenditur bibendi aviditas, prout eleganti hinc simili utitur D. Strobelberger. cap. 4. Introduc.

Ad intemperiei calidæ extinctionem, vitiumq; prostratarum recreationem loco Epithematis applica pulsibus Acetum florum Sambuci, Aqu. Rosaceæ permistum, & linteis duplicatis aut triplicatis imbibitum.

Ad Alvum astrictam sine noxa in his febribus solvendam utilis est Syrupus de Succo Baccarum, de quo uncia duæ vel tres in Aqua florum Sambuci dissolvantur. Utere pro Julapio & loco potus. Alvum namq; laxat, & materiam febrilem leniter evacuat.

Vel fiat tale JULAPIUM.

R. Aq. fl. Sambuci ℥. ss.

Syr. Acetos. Sambuc. ℥. ij.

C. C. ust. prepar. ℥. ij.

Aaaa

Misceant.

Misceantur pro duabus dosibus.
Sanguinem namq; ac spir. incalescentes refrigerat, sicut extinguit, Empyreuma dissipat, & vires roborat.

CURATIO CONGELATIONIS.

Partibus congelatis corticem Medianum Sambuci, vel linteum decocto horundem madidum superimponere. Quando in rimas dehiscunt, commendatur pulvis ex

corticibus, medullâ & floribus Sambuci parandus, qui cum Oleo infusionis florum in formam linimenti redigendus, quò partes illæ indies inungantur. Superimponatur quoque linteum, quod Lacti aureo Sambucino, inferius describendo, immersum est. Exicat enim, & putredinem, Gangrænamq; imminentem singulariter cohibet. Et tantum de hisce.

CAPUT XVII.

DE

TUMORIBUS UNIVERSALIBUS, PHEGMONE

scilicet, Erysipelate, Oedemate & Scirrho curandis.

Cùm jam versetur in vulnerariis & externis, non me in gratiam studio solum inique factum puto, si etiam in hoc capite decimo septimo de Tumorum universalium scilicet Phlegmonis, Erysipelatis, Oedematis & Scirrhii curatione agam, idque Medicinis ex Sambuco petitis perficienda. Principium ergò jure methodi facio de Phlegmone.

De

PHEGMONE SEU INFLAMMATIONE.

Folia recentia ac tenera cum polenta illita, inflammationes mitigare, reliquit Dioscorides.

Utilior est placenta, seu caput mortuum foliorum & florum post

destillationem in fundo vesicæ relictum, si oleo infusionis florum humectatum phlegmoni applicetur.

VEL.

R. Folior. Sambuci M. iij.

Polentæ bordæac. M. j.

Coq. in aq. simpl. ad pulveris consistentiam, per cribrum traject. adde Ol. infusionis flor. Sambuc. ℥ij.

Farin. flor. & folior. Sambuci ana q. s. F. Cataplasma. Digerit enim, resolvit, & si in abscessum degeneret, maturat.

Stimmata flor. & foliorum Sambuci ejusmodi apostematibus ad maturandum vel digerendum etiam apponi possunt.

Apertum Apostema tractetur ut ulcus,

ulcus, de cuius curatione brevi dictum est.

De
ERYSIPELATE SEU ROSA GERMANORUM,

Usitatum est vulgò, quamprimum Rosa invadit, Medicamenta assumere, quibus Natura adjuvatur, & materia ab interioribus ad exteriora excutitur, in quem finem Rob. seu succus Baccarum inspissatus, cum aqua & aceto florum adhibetur. Malignitate enim haud carere hanc materiam, non solum vulgus sed & Medici eruditi & exercitati statuunt.

Wierus utitur hac potione:

R. Aq. flor. Sambuci ℥iij.

Sem. Apii ʒss.

Terr. sigillat. ʒss. Misce.

Sunt, qui in omni Erysipelate, & illo quoque, quod Scorbuticis crebro supervenire solet, ad malignitatem per sudorem discutiendam, sequentem bolum deglutiunt, & aquam florum Sambuci superbunt.

R. Rob. Sambuci ʒij.

Bezoard. mineral. gr. vj.

Misce. VEL:

R. Extr. Rob. Sambuci ʒij.

Sulph. ʒati ʒss ʒss. M.

Quòd si alvus fuerit astricta, exhibe Syrupum de succo Baccar. qui alvum laxando malignitati simul resistet.

In fortioribus, & ubi magna caecochymia in primis viis subsistit, addi potest de pulv. Turionum polychresto drachma dimidia, vel integra pro virium robore.

Ad calorem viscerum ipsiusque sanguinis attemperandum exhibenda sunt ea, quæ in febribus ardentibus conveniunt, & priori parte sunt descripta.

TOPICA.

Topica non debent hic esse refrigerantia, repellentia vel pingvia, & quæ poros cutis obstruunt, ne materia illa actis ac maligna ad nobiliores partes repellatur, aut in ipsâ quoque parte affectâ concludatur: unde non rarò Gangræna ipsius membri tandem suborta est. Quæ de causa & vulgus omnem madefactionem tam studiosè devitat, & si quid mali hic exurgit, uni soli madori, sed malè ascribit. Non enim omnis madefactio hic improbanda est, sed ea saltem, quæ ex astringentibus, repellentibus concinnatur: Quæ verò poros cutaneos referant, humoresque digerunt & absumunt, tantum abest ut obsint, etsi liquida sint, quin potius summè profint.

Ex Sambuco ergò, quæ teste Joan. de Vigone, virtutem habet fortiter resolvendi, exiccandi & aperiendi propter subtilitatem partium, sequentia turò adhiberi possunt.

Aaaa 2

Corti.

Corticem stipiti abraide, & parti Erysipelate obsessa circum circa terindies applica.

VEL:

R. Saponis albi ℥j.
Dissolve in Aq. flor. aut folior.
Sambuci ℥iij.

Et ad ignem lentum fac leviter ebullire. Hoc decocto imbuantur panni linei, tepidèq; parti affecta applicentur, ac quotiescunq; exiccati fuerint, renoventur.

Alii eosdem prius exiccant, & exiccatos admovent: quò plebis desiderio satisfaciant, quæ, ut dictum, in hoc affectu madorem, si quippiam aliud, extimelcit. Comendatur & hoc:

R. Aq. fl. Sambuci ℥v.
Theriac. Andromach. ℥j.
Misceantur. Pannos lineos immerge, & nonnihil expressos parti tepidè applica, si resiccati fuerint, liquoriterum immerge, & parti admove.

VEL:

R. Bacc. Sambuc. exiccata. ℥j.
Flor. ejusdem M. j.
Contusa & incisa decoq in Aq. Simplici ℥. ij. ad consumm. tertie partis: Colature adde lixivii diluitor. ℥iij. misce. Quibus tepesactis lintea imbuantur, & modicè expressa, parti, ut antea monitum, applicentur.

Tabernæmontanus expertum esse dixit, si Rob Sambuci Rosa illina-

tur, quòd eandem mirè allevet atq; abigat.

LAC AUREUM (quòd paratur ex Lixivio & Oleo Sambucino, bene simul agitatis, ut lactis colorem acquirant) feliciter hinc adhiberi posse, gravissimi autores perhibent, imprimis cum ad exulcerationem aut Gangrænam Rosa inclinaverit. Partium enim ulteriorem putredinem & corruptionem vi sua siccante & abstergente cohibet, ob admistionem olei dolores lenit, & ulcus demum sanat. Applicetur calidè.

Qui omnem madefactionem renunt, utantur linteis hujusmodi liquoribus sæpius imbutis & exiccatis.

Ita Vir Clariss. Dn. D. Conerdinus p. m. jubebat sumere locò & præservationis & Curationis, aliquot ulnas linteaminum, quantum satis ad tria vel quatuor tibialium paria paranda, eaq; aliquoties tempore autumni in succo Baccarum Sambuci imbui, & in umbrâ loco aprico exiccari, quò sæpius eò melius. Quò facto tibialia ex his confici, & quotidie nudis pedibus induci, autor erat Quorum usu multa, indies præstitit, & effectu sat efficax Remediū esse multoties probavit.

Vel quòd consuetum vulgo est, fursures macros, æquali parti florum Sambuci pulverisatorum permistos

mistos membro aut parti affectæ circum insperge, ac ab aere inclementiori diligenter defende.

SPECIFICA.

Ad præcavendum hunc affectum quidam sequens miris laudibus prædicant.

R. Flor. Sambuc. recent. vel in defectu recentè siccatorum Mj.

Lactis vaccæ rubra, aut rubrè saltem maculis conspersæ ℥viij.

Cog. in vase clauso igne lentò.

Colatura bibatur manè, quoties tunc decrevit, bis, ter, quater, vel per intergrum etiam, si lubet annum, singulis mensibus.

Hòc modò si quis utatur lacte isto, planè impostherum immunem ab hoc malo reddi scribunt.

Vide etiam Excellentissimum Dn. D. Sennertum in Tractat. de febrilib. l. 2. c. 16.

Nec ratione videtur destitui hoc Medicamentum.

Dum enim sanguini nimia sua fluxibilitas & acrimonia Medicamento hòc adimitur, Naturam impostherum minùs ab eodem stimulari probabile ac credibile est. Quid? quòd impressiones & tincturæ istæ malignæ Epati ac venis impressæ, sanguinemq; Contagione sua coinquinantes crebrò hujus Medicamenti specifiçi usù penitùs extirpari posse videantur.

Commendatur quoq; AMULETUM ex Sambuco, Sole nunquam irradiatà, si de virgulto, spatium, quod est inter duo internodia, de collo laborantis suspendatur.

Quidam itidem in taleolos aliquot dissectum in nodulo ex indusio Virili (quòd tamen videtur anile & superstitiosum) insutum magis laudant.

Cujus experimenti certitudinem Lipsiæ ex Amico quodam primò cognovisse, scribit Blochvitiùs, qui cum antea crebrò, quotiescunq; vel parùm à decenti & consuetà victùs ratione deviasset, hòc affectu impeteretur, se tamen impostherum per aliquot annos, cum hòc amuletò usus esset, immunem à Rosa degisse, sanctè attestabatur.

Communicasse idè ipsum, quod in suomet collo gestaverat, cuidam scemina, quam etiam hujus solius usù ab insultibus istis liberatam prædicabat.

Quàdè tamen & aliorum est judicium, cum unicuilibet id tutò faciliq; negotio experiri liceat: & multa sunt occulta rerum effluvia, quorum operationes uti in propatulo sunt, ita causæ in abyssò obscuritatis submersæ, ac reconditæ latent, vix ullò mentis humanæ acumine penitùs eruenda.

De
OEDEMA TE.

Tumoribus Oedematis, pedum imprimis, quomodo succurrat Sambucus, ex Hydropis Ascitis curatione innotescit, ubi videatur ea, quæ pro fomentatione pedum ex decocto foliorum Sambuci in lixivio præscribuntur.

Cum verò hæ fomentationes plurimis tædiosa esse soleant, sufficiat folia Sambuci tum recentia, tum exiccarata tibialibus infarsa quotidie gestare.

Cujus etiam Remedii, licet simplicissimi, usu tamen diuturniori, ex consilio Generosi & Nobilissimi cujusdam Equitis Misnici, Amplissimum quendam & Magni nominis ICTUM optime convaluisse, ex illo dictus D. Blochwitius cognovit, in cujus præsentia post aliquot annos Vir Amplissimus hoc non satis prædicare potuit.

De
SCIRRHIS.

Scirrhii Curatio ex obstructione scirrhusa splenis aliquatenus ediscenda, de quibus in Praxi.

Sunt qui sola Sambuci folia in emolliendis, & discutiendis tumoribus scirrhusis ex signatura, & quòd Sambucus locis opacis, & umbrosis gaudeat, plurimum præstitisse referunt.

Quod etiam præstantius efficit se-

quens Ceratum Splenicum, utpote in emolliendis & digerendis tumoribus Scirrhusi valdè proficuum.

Primum coquantur bis vel ter folia Sambuci recentia in oleo infusionis storum Sambuci, foliis tamen semper, antequam nova injiciantur prius optime expressis.

Deinde

R. Olei itæ præp. ℥iij.

Pulv. folior. Sambuc. tenerior. ℥iij.
Terebinthin.

Cera Citrin. ana q. s.

F. lege art. Ceratum, de quo quantum sufficit, Aluta, instar lingvæ Bublæ oblongæ, inductum & Sindone obductum indies loco affecto applicetur.

Quod præscriptum ceratum hisce tumoribus utiliter applicari potest, inunctis prius hoc, vel simili unguento.

R. Ol. fl. Sambuci ℥i.

Ammoniaci aceto Sambucino soluti ℥ij.

Coq. lentò igne ad Aquositate consumptionem: Adde sub finem cera alba param. Fl. a. Unguent.

SCORBUTICOS præter alia symptomata, quæ hic recensere neque locus, neque tempus est, exercet sæpenuerò dolor in plantis pedum & extremitatibus digitorum obortus, qui teste Clariss. Dn. Sennerto c. 8. de Scorbuto hóc medicamentò tollendus.

R. Fl

R. Fl. Sambuci M. ij.

Cogvantur in vino additis Saponis drachmis duabus, quò pannus imbuitur & loco dolenti applicetur.

His fuit animus concludere hanc partem, ne opus in infinitum excre- sceret. Sed cum video affectus cu- raneos (ceu sunt: Scabies, Pfora, Impetigo, Herpes, & reliquæ cutis foeditates) his præmissis esse affines & cognatos, sub finem eorundem curam, utpote totâ die practicabi- lem & necessariam, ex Blochvitiò per Medicinas, ex Sambuco ortas, profectam, his adungere alabe- scit.

Aureum est divini nostri Senis & Præceptoris communis Aphorism. 21. section. i. effatum & monitum: *αὐτὸς ἄγειν, οὐκ ἄν μάλιστ' ἀπέτη, τὸ ἐν τῇ ἀγῆν* *Ἄλ. τὸ συσφρόντων χῶ- ρῶν*: quo monet, ut motum ductu- que Naturæ probè observemus eundemqve Medicamentis nostris, quantum fieri potest, adjuvemus.

Cum itaqve in hisca Cutis efflo- rescentiis pluribus Naturæ materi- am noxiam à partibus principalio- ribus ad ignobiliores, tanquam mi- nùs principales, cutaneas videlicet exturbet, Sudorifera, & quæ ad cor- poris ambitum ducunt, optima hic esse videntur.

Quia verò non raro magna hu- morum putrescentium caterva cit-

ca ventriculum, Mesenterium, Epar, Splenem, &c. residet, Sentina illa, quoad ejus fieri potest, Emeticis & Catharticis prius exantlanda erit, ne evacuatione hâc prætermisâ & ne- glecta, intempestivo sudoriferorù usu humores putridi, ac saluginei, ex cloaca primæ regionis in venas majores & nobiliores detrusi, pe- riculosiora damna accersant.

PURGANTIA ET SO- LUTIVA.

In delicatis itaq; ac Infantibus sufficere poterunt Aquæ ex Cortic. succulentis binis cochleis destilla- tæ aliquot cochlearia, Syrup. de Succo Baccarum dulcorata.

Item Syrupus de Succo Baccarum, per se ab unciâ dimidiâ ad sesquiunciâ exhibetur.

In prosectioribus exhibeatur Aqua ex baccis purgans descriptionis Quer- ces, ab ℥ij. ad iij. cum unc. Syrup. de Suc- co Turionum vel Corticum.

Aut usurpatur bis vel ter pulvis Tu- rionum polybrestus in haustu seri lactis.

Vel incorporetur cum conserva flo- rum pro bolo: autem Syrup. eorun- dem vel simili redigatur in formam pillularum. Est enim in corpore & san- guine ab humore salso & faculentio purgando Medicamentum non con- temnendum.

Vel

Vel sumatur Cyathus unus seri la-
tis. Maceretur in eodem corticum
Medianorum Sambuci uncia dimidia
vel integm. Manè colatura expressa
calide ebibatur.

Vinum infusionis corticum Radicis
Sambuci subtilissime abradi, valet ad
vomitum provocandum à malis humo-
ribus. Et hoc facit, quando simul ste-
terint per noctem.

Verba sunt Joan. d. Vigon. oper.
Chirurg. part. j. l. 7. paragr. de Sam-
buco.

VEL.

R. Olei ex Baccarum arillis expres-
sæ drachmam plus minusve pro virium
robore. Exhibe in Cyatho cerevisiæ
sepefactæ.

Utile quoq; foret Scabiosis, si ex Tu-
rionibus recentibus (qui primò statim
vere unâ cum cutaneis illis effloresceni-
tis & pustulis pruriginosis ôλεσχηρô-
vois, singulari natura favore pullulant)
in aquâ fervidâ, paulisper prius mace-
ntis, cum Oleo, Sale & Aceto salatum
fieret, quod aliquoties esitatum Alvum
& primas vias expurgaret, sanguinèq;
à falsioribus serositatibus liberaret.

SUDORIFERA.

His ita premisis, id quod jam in cu-
cerevisiat, aliasvè adhuc massa sangvi-
nea permiscetur, sudoriferis excluden-
dum erit.

Aqua florum Sambuci corundemq;

Spiritus lymphaticus etiam infantibus
propinari possunt. Pro sapore delecta-
biliori tantillo Syrupi infusionis florum
condiantur.

Adultioribus sequentia competunt.

R. Rob. Sambuci ℥ij.

C. C. ust. prepar. ℥j.

Aq. flor. Sambuci ℥ij.

Oxymell. Sambuci ℥ss.

F. Haustus.

VEL:

R. Extr. Baccar. Sambuc. ℥ij.

Sal. Sambuci ℥ss.

Aq. flor. destillat. ℥ij.

Acet. corundem ℥ss.

M. F. H.

Post quorum assumptionem sudor
in Balneo, lectovè proluciat.

Ad viscera abstergenda, alteranda
& roboranda utilis est conserva flo-
rum Sambuci, conserva florum Cicho-
rii permiscæ.

Vel fiat tale Julapium, de quo sin-
gulis diebus horâ unâ vel alterâ ante
cœnam, uti & post egressum Balnei aut
sudatorii ℥iiij. bibantur.

R. Conserv. flor. Sambuci,

Bormg.

Cichor. ana ℥ss.

Dissolve super igne lento in

Aq. florum Sambuci ℥ij.

Colatura expressæ adde

Syr. Acetos. Sambuc. ℥ij. Miscæ.

TOPI.

TOPICA.

In universaliore, scdiori & diuturniori Cutis, Scabie, Impetigine, psora &c. patet urtale Balneum.

R. Fol. sambuc. rec. M. x.

Umbellar. flor. integr. num. xj.

Sulphur. vivi ℥ij.

Alum. Crud. ℥j.

Coq. in q. s. Aqua fluviatilis, cui post sextā pars lixivii addatur. Sedeat in hoc Balneo. Ager indies semel ad sudoris evocationem, non neglectis tamen internis modò allegatis; Aut ubi solū manus & pedes scabie sunt infecta, idem decoctum, sed in minorē quantitate pannidum est, quò manus & pedes indies abluantur. Nihil tamen prohibet, quò minna & alia, ac imprimis Radices Oxylapatbi & Helenii addantur.

Post Balneum loca Scabie exulcerata & hiantia illinantur ad doloris mitigationem oleò infusionis florum: Cui ut vim magis siccantem & sanantem concilies, folia sambuci subtilissimè pulverisata ad Li nimenti consistentiam admisce.

Aut usurpa Linimentum Matthioli vel in prioribus actatum.

V E L:

R. Ol. Infusion. florum.

Cort. Sambuci ana ℥ij.

Ceruss. lora ℥j. vel ℥iij.

Cera q. s. F. Linimentum.

Pustulas illas nigras, rotundas, &

in ambitu admodum rubentes, in pedibusque, mulierum præsertim, frequentius erumpentes, quas Germani hōse Wattern appellant, sæpius aquā foliorum Sambuci irriga, præscriptisq; illinitionibus mitiga.

NOTA:

Erat Hainæ fœmina, pannificis uxor, quæ cum ob pustularum huiusmodi copiam, pedem domo efferre non posset, misereq; hinc ob ardorem pustularum inquietaretur, consiliò Blochviti, præmissis præmittendis pro topico utebatur lacte, in quo flores Sambuci macerati erant, quod linteis calidiusculè imbibitum cruribus pustulosis magno emolumento applicabat. Ubi calor & rubedo intensior est, locò lactis simplicis jubet Autor sumere oxygalā, seu lac ebutyratum.

Herpetem simplicem solus sudor assumptus Rob Sambuci aliquoties evocatus vi suā absterforiā & siccatoriā curavit.

Magni quoq; sit à quibusdam hinc Oleum è baccarum arillis expressum, & cum Saccharo Saturni in formam Linimenti redactum, si pustulis illis miliaribus acū apertis, & à sero mundatis illinatur, superimpositū saltem folio Sambuci recenti, aut in umbrā exiccato.

Bbbb

IN

IN HERPETE EXEDEDENTE SEU
esthiomeno, quem Germani den
fressenden Wurm vocant, depurato
per purgationem, sudorem, venæq;
sectionem sanguine, tale commen
datur Cataplasma, quò etiam ani
culas quasdam Medicastras quæstû
fecisse compertum est.

Folia recentia Sambuci contunde
in vase fictili pistillâ ligned, pauxillâ
inter contundendum aceti (Sambuci
ni) assusò, eâ planè ratione, quâ mu
liercula embammata seu intinctus ex
Nasturtio, Acetosa aliive parare so
lent. Materia huic contusa, ac succu
lenta admisce ciner. folior. Sambuci
partem j. pulveris seu farine folior.
partes ij. ut fiat instar pasta seu cats
plasmatis lissioris: Cui ut magis &

meliùs adbarefcac, aliquantulum Te
rebintina vitello ovi dissolutum licec
admiscere.

Applicetur bis in die, sordesque
mundis linteis priùs optimè abster
gantur.

Nec hoc purum putum novum est
inventum: eadem namq; folia Sam
buci contrita cum Helleboro & Oxy
melle Scyllitico, Serpigni, Impetigni,
& Morpheæ imposita, sanare eas atte
statur Joann. de Vigo Chirurg. sua part.
1. l. 7.

Et tantum de his: Nos ad vige
simam nonam & ultimam hujus li
bri partem, de spiritus vini præpa
ratione &c. convertemus, & hoc
Florilegium concludemus.

P A R S XXX.

DE

Spiritus Vini præparatione, No tis Metallorum, Mineralium, Ponderum, Mensurarumque.

C A P U T I.

DE

SPIRITUS VINI PRÆPA RATIONE.

Digere